

Timo Kinnunen
Särkiniementie 16 A 41
70700 Kuopio
Finland

Nuoruuteni Imatra ja Tainionkoski

On the 19th April in 2018

Tässä jutussa puhutaan Tainionkosken yhteiskoulusta, jota ei enää ole. Jopa sen 1950-luvulla perustettu kannatusyhdistyksen on lakkautettu, kun Suomessa haluttiin lakkauttaa yhdistyksiä, joissa ei ole ollut pitään aikaan toimintaa. Eipä tietenkään, koska aktiivit jäsenet ovat varmuudella jo kuolleet, ja jälkikasvu ei kiinnosta edes kotiseututyö. Onhan näitä Viipurin urheilijoita, vaikka Viipuriakaan ei enää ole ainakaan tällä nimellä olemassa muutoin kuin entisten viipurilaisten hatarissa muistoissa. Miksei siis Tainionkosken yhteiskoulun kannatusyhdistyksen voisi olla olemassa, koska mikään muu ei enää muistuta mainitusta oppilaitoksesta.

Ylläolevassa kuvassa näkyy Imatran Voimalaitoksenniemi, jossa järjestettiin ennenvanhaan kaikenlaista *pöhinää* - alkaen aina juhannusjuhlista päättyen motoristien näyttelyyn, mutta se oli sitä *vanhanvoimalaitoksen aikaa*. Paljoakaan siitä ei ole kuvia säilynyt jälkipoville, tai sitten ne lepäivät joissakin pöytälaatikoissa ilahduttamatta ketään. On se vaan niin väärin! Kuvassa näkyy selvästi aukea, jonne oli pystytetty esiintymislava. Alueen yli kulkivat suurjännitejohdot, joten juhannusjuhlien paikka olisi voinut olla paremminkin valittu jos turvallisuutta vähääkään ajattelee. Nämä nykyiset voimaloiden omistajat eivät järjestä yhtään mitään, mutta oletettavasti sähkölaskut tulevat aina ajallaan, ja karhulaskut erittäinkin. Muistan kun eräänä juhannuksena olin kyseisessä niemessä itse paikalla, ja kuinka siellä laulaa kaakatti **Laila Kinnunen** poromppomppootaan (laulaja ei muuten ole minulle mitään sukua, kuten ei myöskään **Heikki Kinnunen**). No niin, asiaan. Olen tehnyt useitakin Imatra ja Tainionkoski -aiheisia juttuja, ja käyttänyt näissä osin samoja kuviakin, mutta minua se ei haittaa. Ei minulla ole kovinkaan tähdellistä kerrottavaa kenellekään, koska en tuntenut koulupoikana Imatran isokenkäisiä tappeja, tai muita kuuluisuuksia, mutta myöhemminhän minäkin olen henkirahan edestäni maksanut, ja nautin kai edelleen kansalaisluottamusta, ja aiempina vuosinani lienen nauttinut kaikenlaista muutakin. Sen muistan, että Imatralla ei puhuttu juurikaan karjalan murretta, ja jos joku sitä koulussa erehtyi puhumaan, sai

kuullakseen viikkokausien pilkan. Nämä vain niiden onnettomia tiedoksi, jotka pitävät teeveen sketsihahmoja tosina. Mie-sie-hää ei ollut todellakaan in, vaikka palkittu sketsihamo sanoikin: *Mie romahan!* Eikä Voimalaitoksenniemessä kukaan sanonut: *Hitoksee porukkaa!* Ei ainakaan muiden kuulten. Ja mitä juomiseen tule, niin itse en juonut noihin aikoihin ainakaan pulituuria, sillä minulla on aina ollut erinomaisen huono tuuri, joten en ole uskaltanut riskeerata (eikös vaan ollutkin hyvä huono vitsi – *honk-honk-honk!*). Saattaa olla, että tämä(kin) juttu on ollut osa kokonaan muuta juttukokonaisuutta, ja sijainnut jollakin toisella palvelimella: Olen sen pelastanut vain jossakin vaiheessa tänne turvaan.

On vaikeaa kirjoittaa keskitetysti niin, että korjaukset ja lisäykset tulisivat kaikkiin juttuversioihin. Tekniikka siihen olisi olemassa, mutta aikanaan pidättäydyin hajautetuista dokumenteista, koska ne eivät olleet välttämättä luettavissa kaikissa järjestelmissä ja tietokoneissa. Järjestelmiltä vaadittiin vaikka minkälaista tukea, ja siten dokumentit olisivat saattaneet olla monille pelkkää siansaksaa. Mutta kuten sanottua: minua nämä kirjoittamieni juttujen päällekkäisyydet eivät haittaa ollenkaan. Jos kuka tahansa alkaa kertoa elämästään mitä tahansa juttuja, hän alkaa pian toistella aiemmin sanomaansa, ja sekoaa lopulta pasmoihinsa. Miksen myös minä saisi seota? Imatra ja Tainionkoski sijoittuvat molemmat maantieteellisesti Vuoksen alueelle, joka alkaa Saimaalta ja päättyy lopulta Laatokkaan. Tainionkosken kohdalla oli ennenvanhaan ihan oikea koski, ja sitä ennen siinä yläjuoksulla kohisi väkevä Niskakoski, jolle ei olisi vielä nykyäänkään voittajaa, jos laskua yrittäisi esimerkiksi koskikanootilla. Kosken vaarallisuus johtui kivelpalttereista ja siitä, että kosken pohja oli kalliota, jota virtaus ei ollut kyennyt lainkaan syövyttämään, ja kuten sanottua: virtaus oli kova. No niin. Nuo mainitut paikat muodostivat karut puitteet oppikoulunkäynnilleni, ja henkivät nykyisellä, kahlitulla lirinällään sikäläisten, laajojen työläistäajamien matalaa, älyllistä tasoa, jota ruokki tehtaiden ympärilleen suoltama sankka paskantuoksu, jossa haisi leipä, niinkuin piirustuksenopettaja **Kirjonen** huusi kun oppilaat hajulle nenäänsä nyrpistelivät. No, sanottakoon se nyt tässä, että ei se minun leipäni ainakaan ole koskaan paskalle haissut, ja minun isäni ei ole hänkään mistään tehtaasta palkkaansa kuitannut. **Kirjonen** vain luuli, että kaikki oppilaat ovat tehtaalaisia, ja ilmeisestikin odotti, että pennut olisivat nöyrempiä. Noilta ajoilta on muistaakseni peräisin sanonta: *haisee kuin imatralainen duunari*, tai kuten Lappeenrannassa sanottiin: *pijelkähän nennäänä, ku imatralaisia tulloo!* Ja jos nyt joku haluaa olla oikein ilkeä, voisi hän sanoa vielä nykyäänkin: *haisee kuin imatralainen demari!* Ta sitten voisi huudahtaa kadulla: *Vaihtakaa puolta – rautatehtaalaisten pentuja tulee!* Tai : *Mistä penteleestä noita ensokutseitin miehiä riittää!*

Synnyin ja kasvoin Rauhan sairaalassa, joka sijaitsee senverran keskellä kaikkea, että mahdollisia oppikouluja oli tarjolla peräti kolme kappaletta. Kasan päällimmäisenä oli Imatran lyseo, jonne suurin osa rauhalaisista ja tiurulaisista meni. Opin ainakin sen, että jos koulusta puhuttiin, oli se ehdottomasti Imatran lyseo, ja ainoastaan sen tarinat ja karonkat kelpasivat puheenaiheiksi, ja painettavaksi hienoihin kirjoihin. Toisaalta vaikka sisareni kävivät tuota mainittua koulua, ei niillä ollut esitellä kovinkaan häävejä todistuksia, ja niille teki todella tiukkaa päästä jatko-opintoihin. Lienevät olleet senverran yksinkertaisia ja tyhmiä! Sellaisia pallinaamoja! Seuraavana vaihtoehtona koulunvalinnassa olisi kai ollut Joutsenon yhteiskoulu, jossa oli lukio, ja joka oli lajissaan ihan kelvollinen. Alimpana kaikista oli Tainionkosken yhteiskoulu, jonne pääsemiseen riitti heikompiakin kansakoulun päästötodistus (ja sellainenhan minulla tietenkin oli plakkarissani suunnilleen viitosen keskiarvoineen). Synnyin ihan oikeasti hullujenhuoneella, sillä Rauhassa oli synnytysosasto henkilökuntaa varten. En tullut tähän maailmaan esimerkiksi perse edellä, tai jalat ristissä, vaan ihan normaalisti pukertamalla. Äiti meni puolukkaan ja siellä sille tuli ähky, ja nälkä niinkuin Tolosen Martalle lukukinkereillä. Sitten vain elin lapsuuttani ja nuoruuttani Rauhassa, eikä siinä ollut mitään ihmeellistä. En viettänyt aikaani esimerkiksi vaihto-oppilaana ulkomailla, koska se nyt ei ollut minulle mitenkään mahdollista. En ollut oppikoulussa mikään välkky, sillä jäin siellä melkein joka toinen vuosi luokalleni, koska henkinen ruokamultani oli tuolloin niinkin ohutta kun oli. Sain melkein joka vuosi ehtoja, ja tuplasin pari luokkaakin, niinkuin sitä sanotaan. Jotenkin sitä ei vaan jaksanut mitään, ja itsestään sai puristettua vain hyvin matalia tehoja, mutta toisaalta koulun opettajat olivat nekin melko huonoja. Tämä tosiasia kävi myöhemmin ilmi, kun aloin myöhemmin tosissani orientoitua jatko-opintoihin, ja sain ihan kunnollisia todistuksia eri oppilaitoksista- jopa eriomaisia. Ja ilman mainittavia ponnistuksia! Sanotaan, että sitä ikäänkuin viisastuu vanhempana, mutta kyllä eräänä syynä myöhempään menestykseeni oli se, että sain vihdoinkin kunnollisia ja innostavia opettajia, ja pääsin eroon alati möykkäävästä sisarusparvesta, joka todella taisi konstit latistaa lähes kaikkea mahdollista. Uudet opettajat eivät kirjoittaneet minulla sataan kertaan jotakin unohdettua

ruotsinkielen sanaa, tai pitäytyneet yhdessä ja ainoassa opetusmetodissa. Ne olivat kukin tavallaan luovia ja innostavia. Tästä kaikesta heille kiitos! Turha etsiä vikaa opetusohjelmista, vaan vikaa löytyy lähinnä opettajista, jotka eivät ole tehtäviensä tasalla. Oppikouluaikanani minulla oli pari yksityisopettajaa matematiikassa, joista muistettavin oli eräs Rauhan potilas, joka kuvitteli olevansa Kristus. Hän aloitti tuntinsa sytyttämällä tymäkän *Jymysätkän*, ja kun se oli poltettu loppuun, teki heti perään uuden. Hänen metodinaan oli luoda omat graafiset kuvionsa erilaisille matemaattisille operaatioille, eli hän loi ihan minua varten matematiikasta oman merkkikielen, ja hetihän asiat siitä selvisivät. Käytin myöhemmin hänen metodiaan Jyväskylän yliopistossa opiskellessani logiikan todistuksia. Tämän päivän nuorten ihmisten on vaikeaa kuvitella elävänsä maailmassa, jossa millään, mitä he sanovat, ei olisi mitään merkitystä. Eihän sillä olekaan, sillä kaikki on pelkkää pentujen ölinää! Käskytyks oli yleensä kovaa, ja jo fyysiseltä kooltaan isommilleen on vaikeaa pienemmän pärjätä, ja sitä saakin sitten olla jatkuvasti aikuisten, mutta, ah, niin kypsymättömien ihmisten pomputeltavana. Ennen television tuloa ei kotona ollut iltaisin mitään tekemistä, ja kylille ei päästetty rilluamaan. Eikä siellä olisi ketään ollut muutoinkaan liikkeellä, sillä varsinaista yöelämää ja sitä tukevaa katuvalaistusta ei ollut, ja ihmiset olivat pääsääntöisesti öisin nukkumassa – patsi Rauhan pikkurikolliset. Rauhassa sairaalan valot paloivat tosin myöhään, mutta ei sairaalan alueella liikkumisesta olisi ollut mitään iloa, kun hullut huusivat kumealla äänellään selleissään, ja olisivat pilanneet tunnelman. Minun vanhempieni mielestä kaikki kanssani samanikäiset rauhalaiset olivat vähintäänkin nuorisorikollisia (kuten monet heistä olivatkin), ja siksi ainoaksi vaihtoehoksi jäi homehtuminen kotinurkkiin. Harrastuksiakaan ei ollut – paitsi joku pajukorinpunonta-askartelukerho ylätalon kellarissa, tai lätkäpelin pelaaminen Seuralassa, tai perspallon pelaaminen Rauhan voimistelusalissa. Eikä sitä tuolloin soiteltu alvariinsa puhelimella samanikäisille, sillä meillä puhelin oli pelkästään isän työasioita varten. Ja jos nyt joku sanoisi, että olisit, saatana, edes sanonut vastaan – hän ei ymmärtäisi, että vanhemmilla ihmisillä oli sodanjälkeisessä maailmassa täydellinen fyysinen ylivalta, ja tarpeen tullen kyllä tartuttiin *remmiin* varsin sujuvasti. Vain harvoilla oli sisua nokitella opettajillekaan, sillä kyllä sieltä tuli aika nopeasti muistinluuta – *jottas' se läinää muistit*. Tosin jo kansakouluaikeihin oli muutamia tyyppejä, joiden viiteryhmänä olivat mitä ilmeisimmin helsinkiläiset lättähatut, ja intohimona oli aikuisten uhmaaminen. Myöhemmin niistä tuli koko seutukuntaa terrorisoivia nuorempia rikollisia, ja vanhemmiten pelkkiä kyläjuoppoja. Tokihan Rauhan sairaalassa oli pieni piiri hyväpalkkaisia hallintoportaiden jehuja, joiden mukulat elivät monessa suhteessa samantapaista elämää kuin esimerkiksi nykykoululaiset tai kuriton nuoriso silloisissa suomalaisissa elokuvissa. Oma kouluaikeani oli kuitenkin jonkinlaista jatkuvaa suossa rämpimistä, koska jouduin jo kansakouluaikana onnettomuuteen, ja menetin käsivoimani melkein kokonaan. Minu oli vapautettu myös urheilusta. Kuka tahansa talliainen saattoi haastaa minut noina aikoina tappeluun, ja usein haastoikin. Myöhemmin tilanne kuitenkin muuttui, ja ensin kasvoivat fyysiset tehot, ja sitten myöhemmin myös psyykkiset tehoni kasvoivat suorastaan räjähdysmäisesti, ja jo paria vuotta oppikoulun päättymisen jälkeen alkaneet myöhemmät opinnot sujuivat niin, että päädyin lopulta yliopistoon saakka. Siihen saakka olin vain kivistelevin korvin saanut kuunnella opiskemaan (normaalia tietä päässeiden) jutustelua omasta opiskelijaelämästä. Minulla ei taas näyttänyt olevan ainakaan tämänkaltaista tulevaisuutta, ja tulevanm urani huippuna olisi saattanut olla joku makkaramestarin pesti jossakin teurastamossa. Ei innostanut, ei ollenkaan. Jos joku olisi oppikouluaikeihin pannut minun myöhemmän opintomenestykseni puolesta vetoa vaikkapa tuhansia markkoja, niin se olisi ollut lähinnä vitsi. Minuun suhtauduttiin oppikouluaikeihin kuin synnynnäiseen ääliöön ja häviäjään, enkä ollut lähelläkään luokan henkistä johtajaa, jota muut olisivat innolla seuranneet. Tästä kaikesta huolimatta, ja ehkä juuri siksi, oma lähtökohtani tässä jutussa on voittopuolisesti positiivinen, ja ihmiseen yleisesti uskova - eikä lainkaan Kolmatta linjaa takaisin – tyyliä, jossa palataan takaisin, ja kostetaan kaikki iskut, ja sidotaan siunatuksi lopuksi Esko paaluun, ja vähän nau'utetaan. Kenelle minä ylipäättään kostaisin – niillekö pahoille pojille, jotka ovat mahdollisesti vielä elossa, ja jotka ovat ovat nykyisellään vain pahaisia juoppoja kriminellejä, jotka eivät kuitenkaan muista mitään, ja joita suuri luuta ei ole vielä lakaissut mennessään? Lienee totta, että nuori ja vielä kasvava ihminen on joka paikassa samanlainen ilkimys, ja että kaikkialla on aina monotettu niitä jotka ovat erilaisia, ja niin tullaan kai aina tekemään. Et saa olla fiksumpi muita, tai edes muita hyväosaisempi, ja sinulla tulee olla päälläsi samanlaiset ryysyt kuin muillakin, tai olet out. Tästä seuraa se, että sinun pitäisi vain kestää miehuullisesti se aika, jolloin gaussin käyrän kykyjä mittaava huonompi alaneljännes vielä jyllää koulussa kasan päällimmäisenä, ja jolloin kärpästen herrat määräävät marssijärjestyksen. Kun nämä putoavat kyydistäsi, olosi helpottuu huomattavasti. Saat onnistua hankkimaan myöhemmässä elämässäsi työpaikan, jossa sinun kultaista kruunuasi silittelään, ja jossa kohtaat vain ylistystä, ja sinusta tulee jonkinlainen, aina ylimielinen *pikkuwahlroos*. Koeta siis vain

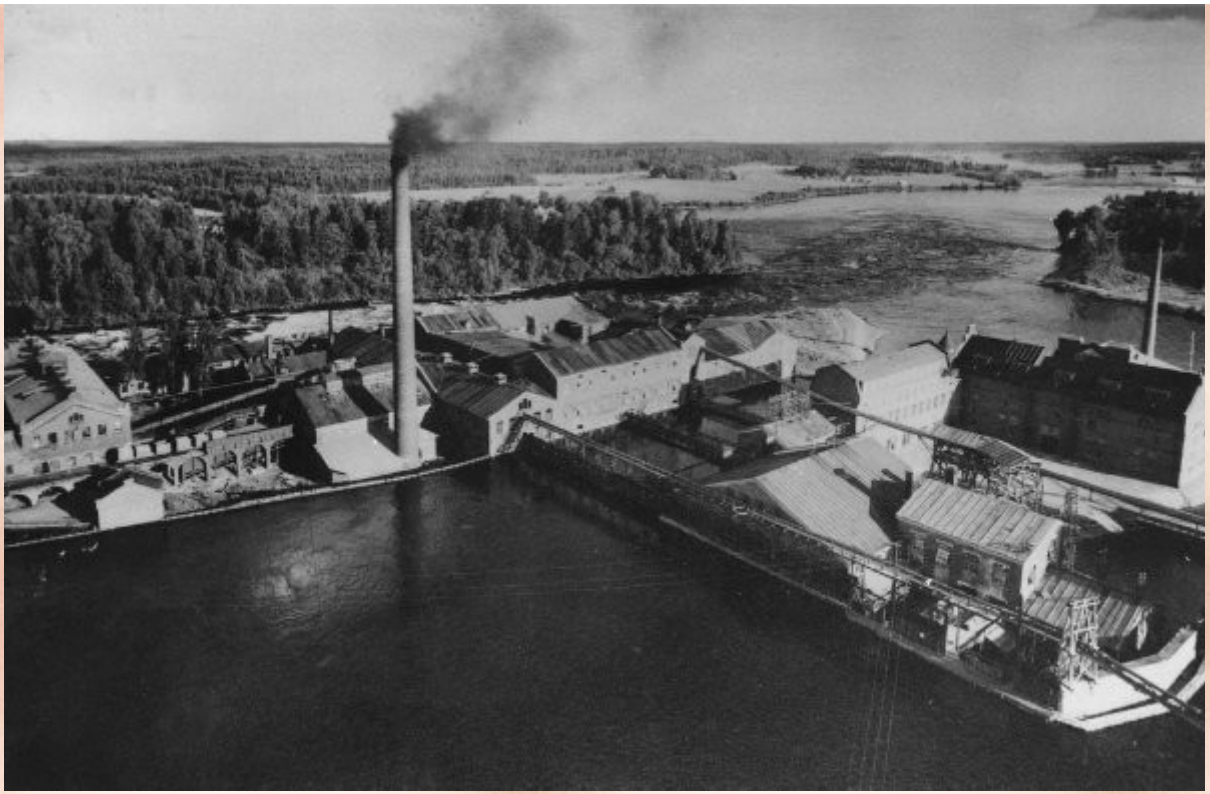
kestää! Sinun aikasi tulee vielä. Ja jos tässä syyllisiä etsitään, niin huomaa, että lapset ja nuoret vain jäljittelevät tässä kaikessa aikuisia, jotka ovat paljon inhottavampia toisilleen. Itse asiassa koko ihmiselämä on yhtä saatanan nöyryytystä, sillä jos pääsetkin koulusta, jossa nokkimajärjestys on vielä aika yksinkertainen, joudut työelämässä jonkinlaiseen harjoittelijajärjestelmään, tai sitten armeijassa, jossa olet monni tai mopo, tai muualla vain aivan yksinkertaisesti poika, joka ei tiedä mistään mitään, ja jota kaikki vanhemmat työntekijät piinaavat ja juoksuttavat kaikin tavoin. Jollet alistu suosiolla tällaiseen simputukseen, saat lähteä muualle, jossa samanlainen peli toistuu, kunnes opit pelin hengen, tai vedät itsesi leukakeinuun. Vasta sitten, kun olet tullut samanlaiseksi kusipääksi kuin muutkin, saat ehkä armon, ja sinua aletaan kutsua intiaananimelläsi, joka siis ansaitaan aina nöyryytysten kautta. *Ulvovasta preeriasudesta* tulee näin *Hän-joka-ajattelee-hyvin-ja-juoksee-nopeasti*. Ihmisellä on suorastaan hämmästyttävä kyky keksiä konsteja, joilla toisten elämästä tulee yhtä piinaa – vaikka olisi paljon mukavampaa, jos ihmissuhteissa ei olisi jatkuvaa pingotusta. Koulua olisi ollut paljon lystimpi käydä kun olisi käynyt tyttöjen kanssa aina välillä pöhisemässä, ja harjoittelemassa moniaita lemmentaitoja, joilla sitten tosin myöhemmässä elämässä ei tee mitään. Neuvoni niille, jotka ovat katkeroituneet syvästi omista koulukokemuksistaan, ja ovat yhäti hengissä, on se, että hankkiudu eroon nykyisestä sosioteetistäsi, ja yritä kohdata uusia ihmisiä jollakin puolueettomalla alueella, kuten karatekurssilla tai koirankusetuslenkeillä, niin huomaat, että monet heistä ovat varsin viehättäviä, ja pelastavat jokaisen päiväsi. Maailma onkin äkkiä täynnä mukavia ihmisiä – et vain ole ennen heitä tavannut. Älä jää rähjäämään naapurisi kanssa raja-aidan paikasta, tai kissojen kulkureitistä pihojen läpi. Muista, että jos sinulla olisi ollut vähääkään onnea, olisit hyvinkin joutua kouluun, jossa olisit voinut näyttää kaikille taivaan merkit. Ja äkkiä sinusta tuntuukin, ettei elämäsi ole ollut lainkaan turhaa, ja kärsimykset voi nähdä jalostavana ja puhdistavana prosessina. Katharsis on tapahtunut sinunkin kohdallasi. Etsi siis aina puolueettomia vyöhykkeitä, joissa kenekään ei tarvitse kilpailla, tai muuten päteä. Tämän jutun kuvat ovat peräisin pääasiassa **Google Street View** -kuvausauton kokoamasta aineistosta, mutta tarvittaessa olen käyttänyt muitakin kuvia, niinkuin voina leivän päälle.

Esitin kerran Tainionkosken yhteiskoulun konsuissa **Hootenanny Trion** aikanaan tunnetuksi tekemän viisun *Tatuoitu nainen*. Minulle merkitsivät tuolloin paljon esityksestäni saamani huikeat suosionosoitukset, sillä ne osoittivat sen, että ehkäpä tuossa koulussa alati kokemani huonommuudentunne olikin ollut vain systemaattista sumutusta, ja kaikien takana oli kenties odottamassa suosion maailma, jossa minäkin olisin jotakin, tai ainakin paras vertaisteni joukossa. No, en minä mitään varsinaista suosiota koskaan ole kokenut, mutta monia onnistumisia kylläkin. On hyvä havaita, että vaikka kovin moni aloittikin elämänsä tosi komeasti, hän kuitenkin taantui tosi ripeästi ja korruptoitui sitten tavanomaiseksi lälleröksi, ja se se vasta tuntui hyvältä. Hyväkään tuuri ei voi jatkua ikuisesti. Viisainkin ihminen saattoi loppupelissä olla raadollinen ja ahne, ja momien kohdalla koko korttitalo sortuikin sitten kunnolla. Joku kuoli yöllä oksennukseensa hukkuen, vaikka pöytälaatikossa oli useita kymmeniä liuskoja viisautta vaikka muille jakaa.

Tainionkoski

Tainionkoski oli aikanaan varmaankin yksi Suomen komeimpia koskia, ja uskoisin, että monelta nykyajan kumivenekoskiseikkalijalta se olisi jäänyt laskematta. Itse asiassa se kaikkein rajuin osa Imatrankoskea oli sen alkupäässä sijainnut Niskakoski, josta on sanottu, että nimenomaan juuri se olisi jäänyt lähes kaikilta laskematta. Tätä koskea seurasi sitten Tainionkoski, joka päättyi suvantoon, jossa oli aikanaan ylityspaikka, ja jossa ylitys tapahtui suurilla veneillä, ja lopulta paikalla toimi lossi, jota seurasi sittemmin rautatiesilta. Olihan Imatrankoskikin varsin raju ilmestys, varsinkin ennen kahlistemistaan, ja vedenpinta oli tuolloin paljon korkeammalla kuin mitä se on nykyään juoksutettaessa vettä vanhaan koskenuomaan. Kerrankin, kun sattui tulvavuosi, veivät turskyt mennessään kosken rannalla sijainneen paviljongin. Voi siis sanoa, että koskenjuoksutuksissa ei enää voi nähdä Imatran muinaista voimaa. Niinpä niin. Ylläolevassa komeassa kuvassa suuri Saimaa on purkamassa ylivuotovesiään Laatokkaan. Geologisessa mittakaavassa tapahtumat lienevät edeneet niin, että maankohoamisen seurauksena Suomen kallioperä on hitaasti oiennut, ja Saimaan allas on täyttynyt vähitellen piripintaan, ja lopulta sen vedet ovat murtautuneet läpi Vuoksenniskan kohdalta. Elettiin vielä kivikautta, ja näihin aikoihin ihmiset ovat tehneet saarille kalliomaalauksiaan, ja asuneet Ukonnimenen läheisellä rantakaistaleella, ja kalastaneet lohia sun muita arvokaloja. Lohi näet nousi noihin aikoihin Laatokalta Saimaaseen saakka.

Myöhemmin Tainionkosken rannalle asettunut **Tornatorin** tehdas pilasi Imatran vesiä vuosikaudet, ja virran vastapuolella oli äveriäs maanomistaja, joka kävi tästä jatkuvaa kiistaa tehtaanjohton kanssa. Kyseessä oli tavallaan ensimmäinen koskisota, eli ihan aito ympäristökiista. Vastapäisellä rannalla tehdasta sijaitsi Immalanjärven lasku-uoma, ja koska virtausta haluttiin vähentää Vuoksessa, kaivettiin Immalanjärveen uusi lasku-uoma, joka sai nimen Unterniskajoki, joka laskee Enson kohdalla Vuokseen. Nykysin se on vain vähäinen ojanpahanen, mutta sen ansiosta Immalanjärven pintaa saatiin laskettua metrikaupalla. Pitkin Vuoksea harrastettiin samantapaisia uomanoikaisuja, ja erään epäonnisen vedenpinnan laskuoperaation seurauksena homma karkasi käsistä, ja syntyi Taipaleenjoki, jossa Talvisodan aikana käytiin ankaraa asemasotaa. Näiden tällaisten uomanoikaisu-operaatioiden seurauksena Vuoksen aiheuttamat tulvat kuitenkin vähenivät. Nykyään Tainionkosken entinen koskenuoma ei juurikaan kuohu, vaikka vedenpinnasta näkyy, että virtaus ei ole mainittavasti heikentynyt. Sen huomaa vaikka siitä kun patoluukut avataan, näkyy selvästi että virtaus on edelleenkin kova, ja että se ei ole menettänyt hitustakaan voimastaan. Hieman alempana Tornatorin tehtaasta Imatralle päin oli suvantopaikka, jonka kohdalla oli jossakin vaiheessa jopa puusilta, joka kuitenkin tuhoutui, ja sen tilalle tuli jonkinlainen lossi – kunnes paikalle sitten rakennettiin kaksitasoinen rautatiesilta, jota myös maantieliikenne käytti. Tämä rautatiesilta on paikoillaan vieläkin, ja sen viereen on rakennettu myöhemmin leveä maantiesilta. Omana kouluajanani sitä ei kuitenkaan vielä oltu rakennettu.

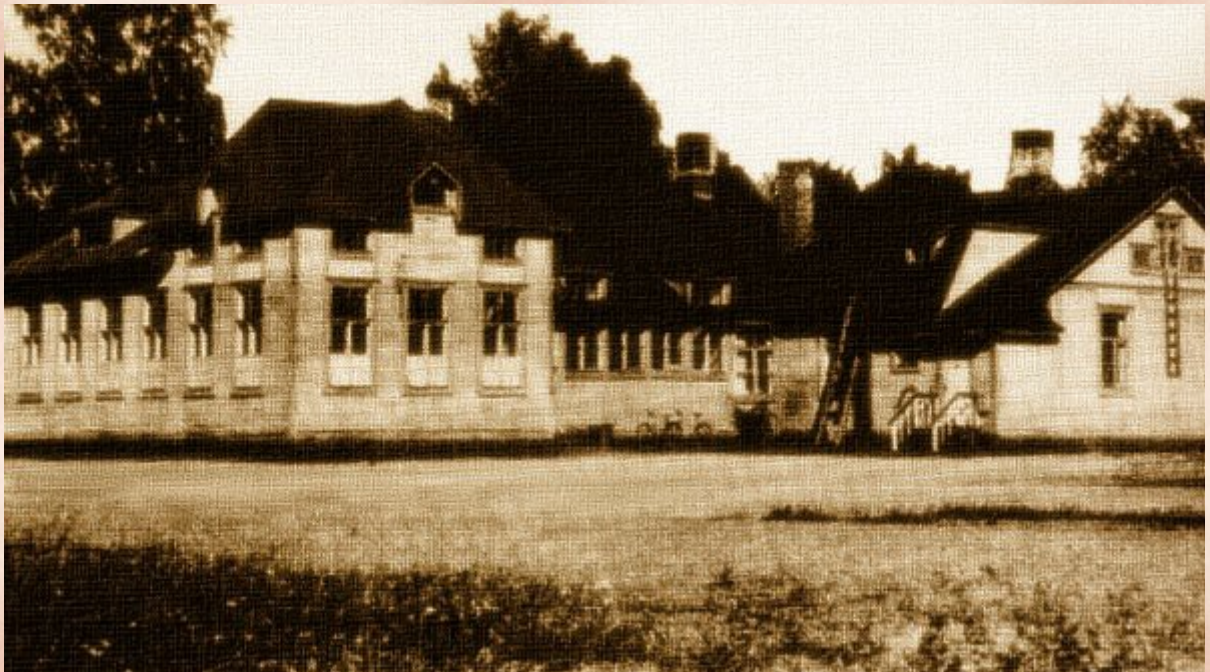
Vanha Tainionkosken yhteiskoulu

On se vallan merkillistä ettei netistä löydy kuvia tuosta kunnianarvoisesta Vanhasta Läävästä, jota minulla oli kunnia käytä. Mitä te panttaatte kuvianne? Ei niitä hautaan voi mukanaan viedä. No, hakemalla hain tätä(kin) kuvaa, ja se on osa suuremmasta kuvasta. No, kuvassa näkyy vanha Tainionkosken tori, ja sen takana Tainionkosken yhteiskoulun rakennuksia. Taustalla virtaa Tainionkoski. Silloin kun minulla oli kunnia käydä tässä läävässä, kasvoi torin laidassa korkeita havupuita, ja kuvan vasemmassa laidassa olevaa masardikattoista rakennusta ei enää ollut olemassa. Samoin oli purettu koulualueella sijainneet uloimmat hökkelit torin laidassa, sekä torin toisella puolella sijainneet myyntikatokset. Osapuilleen niiden kohdalla, toisella puolen tietä, sijaitsi tiilistä rakennettu hollantilaiskauppa. Kuvan näkymä on kirkolta päin otettu näkökulma.

Tässä kuvassa Tainionkosken yhteiskoulua katsotaan pohjoisen suunnasta. Tosin maisema oli hieman erilainen minun kouluaikoinani. Esimerkiksi keskellä sijaitseva soramonttua muistuttava alue kasvoi pientä männyntainta, ja kuvassa näkyvä junarata oli kääritty rullalle ja viety pois. Kuvan oikeassa laidassa näkyvä valkoinen talo oli posti.

Tässä kuvassa komeilee Tainionkosken yhteiskoulu toinen rakennus, jossa oli yhdistetty juhla – ja voimistelusalusi, sekä talonmiehen asunto ja jossakin tuossa niiden välissä opettajainhuone. Väliin jäävässä käytävässä opetettiin voimistelua rekkitangolla **Sahilan** johdolla. Kuvassa ei näy vasemmalla taaempana sijainnut pitkä huussirakennus, jossa haisi väkevä virtsa. Kouluun kuului myös toinen rakennus, jossa oli pelkästään luokkahuoneita. Jossakin vaiheessa oppikoulun talonmiespariskunta alkoi myydä itsetehtyjä munkkeja asuntonsa ovelta, ja tätä epävirallista kauppaliikettä sanottiin *Ukon putiikiksi*. Kun oppikoulu sitten muutti uusiin tiloihin, *Ukon putiikin* aika päättyi kuin itsestään. Tästä koulusta tuli sellainen, että sinne pyrkivät ja pääsivät kaikki ne, jotka eivät Imatran lyseoon asti yltäneet, tai Joutsenoon joutuneet.

Kaikki koulurakennukset on jo aikapäiviä sitten purettu, ja tilalle on rakennettu pieniä omakotitaloja.

Ylläolevassa kuvassa näkyy kenttä, jonka reunassa sijaitsevien suurten kuusien takana piileskeli Tainionkosken yhteiskoulu. Nykyään sieltä löytyy pelkkiä omakotitaloja, mutta voisi edelleenkin hyvin kuvitella, että kuva olisi napattu 1960-luvulla, ja että kentän laidassa kasvavien, suurten puiden takaa todella häämöttäisi vanha (kunnon?) yhteiskoulu. Kun sitä aikanaan lähestyi koulua pyörällä kenttää pitkin ajaen, kurkkua alkoi kuristaa ja vatsaa kivittää, kun vain ajattelikin mitä kaikkea ikävää päivä toisi taas tullessaan. Joutuisiko sitä taas isojen poikien tilmätikuksi ja leikkikaluksi, vai joutuisiko kirjoittamaan unohtuneita ruotsinkielen sanoja sataan kertaan ruudulliseen vihkoon, vai kokisiko sitä taas jonkun julkisen nöyryytyksen. Kamalinta olisi se, että joutuisi taululle ratkaisemaan jotakin koulutehtävää, joka oli jäänyt tekemättä, mutta monasti onni oli myötä, ja joku muu sai todistella sydämensä kyllyydestä sitä, että tangentti sivuaa sitä ja halkaisija halkoo tätä. Muistan kun rehtori Saarinen, joka opetti matematiikkaa, sanoi kerran lukeneensa erään oppilaan koevastauksen, jossa tämä oli kirjoittanut, ettei käsittänyt matikasta yhtään mitään, ja oli silti antanut oppilaalle pisteet rehellisyydestä. Minun matemaattinen menestykseni oli tuolloin heikonpuoleinen, joten seuraavissa matikankokeissa tein saman tempun, mutta sain osakseni vain huutoa (sylkipisarot roiskuen). Ei ukko muistanut enää kertomaana tapausta, jolle naureskeli niin herakasti. Ja taas tuli selville se, etten ollut minkään joukon henkinen johtaja, jolle toki olisi moinen sallittu. Valitettavasti oppilaat olivat ihan samanlaisia: tuossa koulussa kaikki vähääkään yleisestä normista poikkeavuus oli pahasta, ja siitä rankaistiin lyömällä nyrkillä leukaperiin.

Minulla on ollut huomattavia vaikeuksia löytää valokuvaa, jossa näkyisi vanha koulu selvästi. No, tässä on yksi hyvä valokuvakandidaatti tähän tarkoitukseen, jossa on näkymä etelän suunnasta Tainionkosken yhteiskoulun maisemiin. Kuvan vasemmassa yläneljänneksessä näkyy itse koulu, ja samalla osa Vuoksen rannalla sijainneista puutaloista, kuten todennäköisesti myös Ruudolf Piili & Pojat -kellokauppa. On tässä myös Tainionkosken kirkko, jossa Mustakulkkulapappi piti uskontotuntejaan. Kuva on tosin senverran vanha, ettei siinä näy vielä Hollantilaiskauppaa. Kirkko taitaa olla ainut joka on säilynyt näihin päiviin asti tuollaisenaan, vaikka sen ympärille onkin istutettu puustoa.

Hollantilaiskauppa

Lähellä Tainionkosken yhteiskoulua sijaitsi pieni kauppaliike, josta sai ostettua hollantilaisia, joita sitten välitunnilla syötiin. Monellahan ne muodostivat ainoan aamiaisen ja päivällisen koulussa, koska Wanhalla Tainiolla ei ollut kouluruokailua. Onneksi minulla oli mukana aina hyvät eväät – joskin hollantilaiset mahtuivat hyvin mukaan kyytipojiksi. Nuorena sitä on vaan niin nälkäinen! Tosiasiassa hollantilaiset eivät olleet maultaan kovinkaan hyviä, mutta olivatpahan edes vähäsen erilaisia kuin kotoa tuotu muona, joka oli noihin aikoihin varmasti luomua, ja ehdottomasti myös erittäin ravitsevaa. Juuri sellaista, terveellistä ruokaa jota nykyajan terveystoimijat ovat meille tuputtamassa aiemmin, mutta nyt taas elämme aikaa, jolloin kaikkien pitäisi vääntää leivän päälle paksultsi voita, ja syödä pelkästään lihaa. Kuten kuvasta näemme, varsinaista kauppaliikettä ei rakennuksessa enää ole, vaan se on muutettu omakotitaloksi. Jotenkin näistä entisistä kaupoista näkee heti, että ne ovat nimenomaan entisiä kauppoja. Ulko-ovien kohdatkin ovat selvästi muusta seinästä erottuvan värisiä.

Tainionkosken vanhan yhteiskoulun virallinen sorsansyöttöpaikka

Koska sain Tainionkosken uudessa yhteiskoulussa käytöksenalennuksen tupakanpoltosta, saattaa olla korrektia esitellä vanhan koulun aikainen, virallinen oppilaiden tupakointipaikka, jota sanottiin sorsansyöttöpaikaksi. Tupakoinnista ei vanhan koulun aikaan rangaistu, ja siihen suhtauduttiin myhäillen. Se oli siis sallittua mainitussa paikassa, mutta uuden koulun aikaan opettajien salliva tyyli muuttui, kun uusi rehtori aikoi pistää huligaanit järjestykseen. Ehti se perkele järkätä meikäläiselle sen käytöksenalennuksenkin, mutta sitten kouludemokratia tuli Tainiollekin, ja sen mukana varmaankin myös oppilaiden tupakkahuoneet – ja se kaikki harmaannutti miehen tuuhean tukan lyhyessä ajassa, ja hän muuttui pian joutavaksi lalleröksi, ja alkoholisoitui. Poissa oli kaikki korska ja voima Niin se vaan käy kun ei kunnioita perinteitä.

Tainionkosken maneesi

Tainionkosken yhteiskoulussa urheilutunteja vietettiin talvisin usein Maneesilla, joka oli entinen ratsastustalli, mutta jonka viereen oli tehty luistinrata. Koska minut oli vapautettu urheilusta, minun piti kävellä Maneesin takaa Karhumäelle vievää tietä, ja sieltä koululle. Yksin, tietenkin. Opinpa ainakin tulemaan toimeen itseni kanssa, omine ajatuksineni. Ne, jotka osasivat luistella, pelasivat siellä sitten jääkiekkoa. Tila, jossa luistimet laitettiin jalkaan, oli lämmitetty. Nykyisin maneesi näyttää palanneen entisiin tehtäviinsä, eli hevosia on jälleen näkyvissä, kuten myös ratsastusta. Ja niinhän sen pitääkin olla.

Tainionkosken keskusta

Jos Tainionkoskella koskaan oli minkäänlaista keskustaa, se sijaitsi vanhojen valokuvienkin perusteella

lähellä Vuoksen yli menevää rautatiesiltaa, niinkuin kuvassa näkyvät kaksi rakennustakin, joiden olen muistavinani olleen tuossa tuonnäköisinä jo oppikouluaikoinani. Kuvassa näkyvän ruskean talon alakerrassa sijaitti muistaakseni baari, jossa koulumme tytöt kävivät istuskelemassa. Mutta nyt aika on toinen, ja baarin paikalla on (ajan hengen mukaisesti) kirpputori, ja kaikkialla voi aistia väkevää rappion tuntua. Se kaikkein uusin (ja viimeisin) aika on puskemassa päälle. Näitä rakennuksia vastapäätä, tien toisella puolella oli ennen kirjakauppa, joka on jo purettu. Muistan kun piirustuksenopettaja antoi ohjeet taiteilussa hankittaville välineille, ja eräänä hankintana oli musta huopapiirrin, jota ei koskaan käytetty mihinkään järjestelliseen tarkoitukseen, mutta sellainen piti kuitenkin ostaa, ja nimenomaan se piti hankkia tästä nimenomaisesta, tainionkoskelaisesta kirjakaupasta – kuten myös kasvienkeräilyssä käytetyt kansiot. Kesäisin näet kerättiin kasveja, ja puristettiin ne litteiksi kivipainoilla, ja taiteltiin kuivanneet kasvit siististi paperille, ja kirjoitettiin paperin alalaitaan lapulle kasvin tieteellinen nimi. Luonnontieteen ja maantieteen opettaja asui muistaakseni joissakin noista taloista, ja sen luona sitten käytiin syksyisin tenttimässä näitä kerättyjen kasvien tieteellisiä nimiä. Luulen, että ainakin piirustuksenopettaja ja kirjakauppias toimivat kimpassa, koska kaupasta löytyi huopapiirtimiä sopivasti jokaiselle. Noihin aikoihin kaikki oppikirjat ja muutkin tarvittavat välineet piti ostaa itse, ja sen lisäksi oppikouluissa oli lukukausimaksu. Imatran keskusta löytyy kuvassa näkyvien autojen kulkusuuntaa seuraamalla.

Liikennejärjestelyt ovat alueella muuttuneet, ja entinen **Rads0n** talokin on saanut väistyä. Tässä valokuvassa se kuitenkin näkyy sellaisena kuin minä sen muistan olleen. Rakennus oli kansanfunkkistylinen ja sen katolla oli mahtava antennirakennelma, joka näkyy osin kuvassakin. Tainionkosken duunarit olivat sellaista marssikansaa. Rummut ja kaikki.

Jossakin vaiheessa tainionkosken kasuavat kansalaiset sitten päättivät polttaa V. Pulliaisen rakennuksen, mutta eivät täysin tässä onnistuneet. Rappion merkit ovat jo muutoinkin nähtävissä, kuten alakerrassa aijaitseva kirpputorikin osaltaan jo kertoo. Talossa asunut kunnianarvoisa *Tamma suhina* on jo varmaankin kuollut, eikä kuulustele enää kasvien latinalaisia nimiä. Jotakin aina jää, kuten jo Raija Koukkari aikanaan laului.

Tässäpä hieman vanhempi kuva, jossa näkyy kirjakauppa, josta kaikki oppikoululaiset ostivat kirjansa ja koulutarvikkinsa. Itse ostin sieltä ainakin mustan huopapiirtimen, jota olisi kuulemma tarvittu piirustuksessa, mutta käyttämättä tuokin jäi. Siihen aikaan ei ymmärretty edes harrastaa graffittien tekoa,

ja paikkojen yleistä töhrintää. Kuvassa näkyvälle Vuoksen säästöpankin seinälle olisi hyvinkin voinut piirustaa vaikkapa lauseen: ”homojen pankki!

Näkymä tainionkosken vanhalta rautatie – ja maantiesillalta uudelle maantiesillalle

Mieleeni ovat jääneet Tainionkoskelta sen vanha rautatiesilta, ja myöhempi, uudempi maantiesilta, jota ei tosin ollut vielä olemassa minun kouluaikoinani. Ylläolevasta kuvasta avautuu nykynäkymä vanhalta rautatiesillalta uudelle maantiesillalle, jota pitkin näyttää huristelevan kuvanottohetkellä rekka, ja sen puikoissa istuu, tietenkin, se iänikuinen rekkamies, joista on kerrottu lukuisia määriä vitsejä, joita sanotaan rekkamiesvitseiksi. Rekkamies ei ole todellisessa elämässä, eikä vitseissäkään, mikään varsinainen älyn jättiläinen, ja siksi rekkamiesvitset voisivat hyvinkin kertoa Tainionkosken yhteiskoulun monista oppilaista. Kuvasta huomaa, kuinka vuolaasti vuoksi virtaa, eli virran imu on valtava. Tuonne kun heittäytyisi, ja hukkuisi, sitä ajelehtisi voimalaitoksen suuriin sihteihin, ja siinä sitä sitten pyörisi - kunnes ne tulisivat ja hilaisivat ylös. Panisivat vedellä täytetyn tynnyrin mahan päälle, ja pyörittäisivät sitä sitten siinä, mutta kaikki elvytysyritykset olisivat turhia, ja vielä pahasti myöhässä. Paikalle tilattaisiin jäykkien poikien kuljetusauto, ja isoonvarpaaseen kiinitettäisiin nimilappu, ja kalmo työnnettäisiin tylästi pakastimen lokeroon.

Näkymä uudelta maantiesillalta Tainionkosken vanhalle rautatie – ja maantiesillalle

Tasapuolisuuden vuoksi on hyvä esittää myös kuva, jossa avautuu näkymä uudelta maantiesillalta vanhalle rautatiesillalle, joka on päässyt pahasti ruostumaan. En kuitenkaan usko, että ne purkaisivat sen lähitulevaisuudessa, sillä se on ainut rautatiesilta, ja sen tilalle pitäisi kuitenkin rakentaa uusi silta, tai sitten maanalainen, jota myöten tainionkoskelaiset pääsisivät tois puolt jokke, niinkun tyhjää vaan.

Karhumäen Urheilukenttä

Tainionkosken yhteiskoulun oppilaat harrastivat yleisurheilua Karhumäen urheilukentällä, joka näkyy olevan vieläkin paikoillaan. Kenttää saattaa vieläkin kiertää motocrossrata, ja aikanaan kentällä järjestettiin jopa rossikilpailuja. En muista kuvassa näkyvää porttia, mutta enhän minä nyt voi ihan

kaikkea muistaakaan. Pyörillä tuonne mentiin, ja hypättiin korkeutta sun muuta. Kenttä näyttää tosi vähäpätöiseltä näin kun sitä katselee suurena. Muistan kerran katsoneeni jotakin hiihtokilpailua, jossa maisema näytti tutulta, ja siinähan se taas oli - tuttu Karhumäen monttu.

Tainionkosken uudempi yhteiskoulu

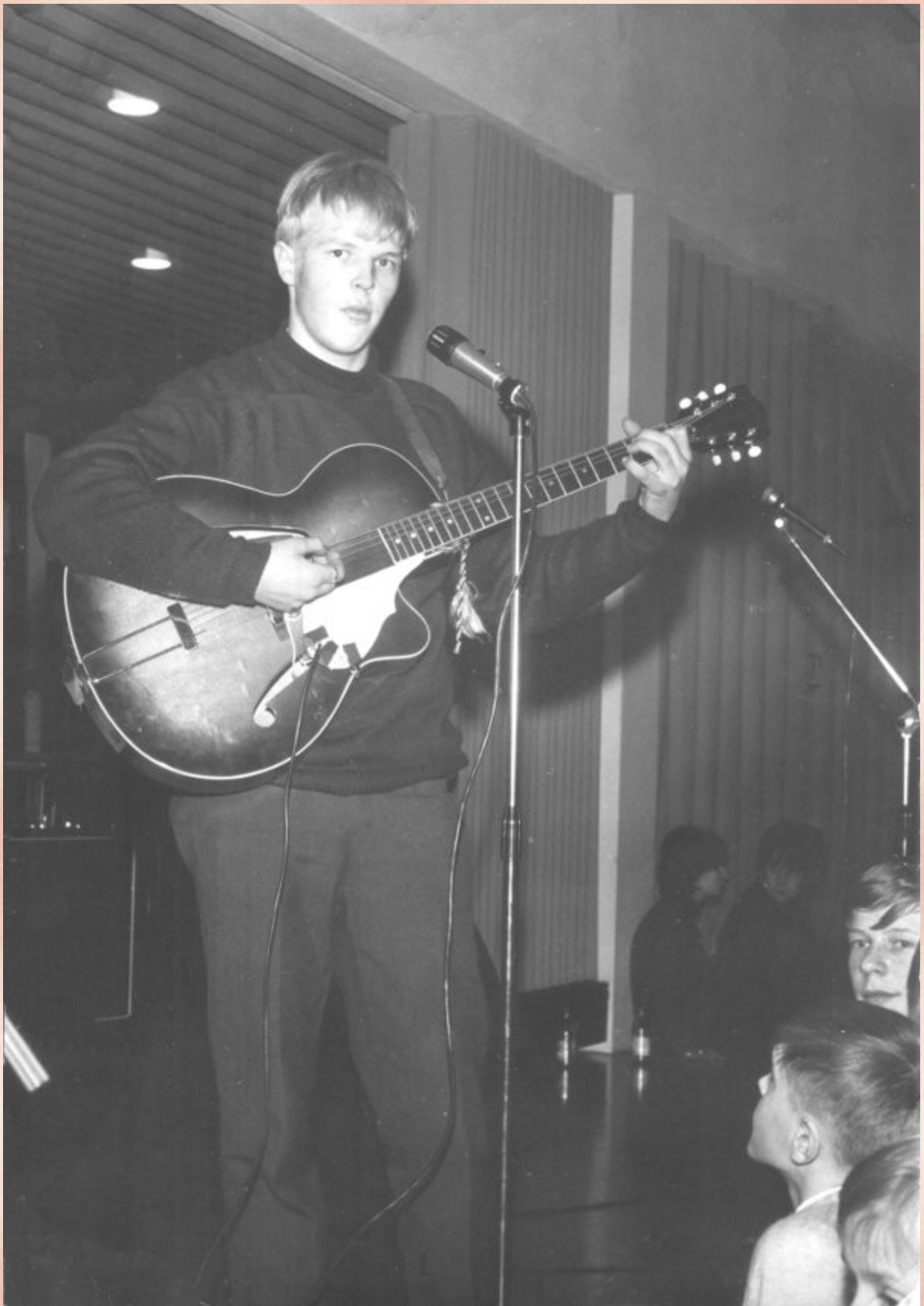
Tainionkosken aikanaan uusi, mutta nykyään jo erittäin entinen yhteiskoulu näkyy ylläolevassa kuvassa. Tuota läävää sitä tuli käydä juntattua muutama vuosi, ja kaikki ne turhat vuodet antaisin pois, jos vain voisin. Vaihtaisin sen mielelläni vaikkapa muutama vuoteen kreikkalaisessa luostarissa. Harva kouluikäinen voi kuitenkaan valita asuinpaikkaansa, ja on otettava vastaan mikä annetaan. Noihin aikoihin suurten ikäluokkien paine kouluihin oli valtava, ja niihin ei ollut helppoa päästä. Ihmiset pisteytettiin, ja heidät luokiteltiin lopullisesti pääsykokeissa. Kansakouluihin jäi noihin aikoihin se rupusakki. Tästä huolimatta olen sitä mieltä, että ainakin kaksi kolmannesta kaikista maapallomme ihmisistä kykenee läpäisemään melkein minkä tahansa koulun, ja ajattelen myös, että hyvä opettaja voi vaikuttaa ratkaisevasti siihen mihin kukakin suuntautuu, mutta jollei hyviä opettajia ole tarjolla, käy kaikki enemmänkin hullun tuurilla. Hyvä opettaja ei anna kouluunsa muodostua minkäänlaisia karpästen herra -systeemiä, joka saattaa johtaa äärimmillään jopa veritekoihin. Mutta oppiihan sitä muutoinkin, jos tulee siihen tarvetta. Itse muistan kuinka muuan hemmo opetti minulle tiivistetysti parissa päivässä differentiaali – ja integraalilaskennan perusteet Jyväskylän yliopistossa, tilastotieteen luennolla, salin takaosassa, koska tilastotieteessä tarvittiin tällaisia taitoja, ja koska en ollut niitä koskaan ennen opiskellut. Olisin minä ehkä voinut menestyä matematiikassakin, mutta kukaan ei osannut minua siinä opettaa. Vuosia myöhemmin muuan Kuopiolainen proffa pyysi minua oppilaakseen, mutta en minä enää olisi kenties enää jaksanut kohota matematiikan suurten nimien joukkoon. Olin jo käyttänyt kaikki panokset, ja nuorena se olisi ollut se vitsa pitänyt vääntää, eikä tuonaikuisten kasvattajieni olisi pitänyt laulattaa remmiä joka käänteessä. No, kotiloloilla ei ole niin suurta vaikutusta kuin uskoisi - vaikka olisihan se hienoa, jos kotona olisi harrastettu monipuolisesti kulttuuria ja musiikkia, ja jos vielä olisi ollut käytettävissä laaja kirjasto, olisi se ollut tosi hyvä lisäbonus. Eräälläkin rauhalaisella hemmolla oli kotonaan kaikenlaista kivaa, kuten magnetofoni ja pienoisrautatie, ja kaikkea sitä hyvää, jota kauposta alkoi olla saatavilla, mutta se olikin ainut lapsi. Ja kuitenkin siitäkin tuli myöhemmin armoton juoppo, joka kusi aivonsa viemäriin vuosien kuluessa. Toinen tainionkoskelainen nuorimies taas oli komea, ja tukka hienolla laineella, mutta tukan laine hävisi aika pian, ja viina lienee vienyt senkin nuorukaisen. Luokallamme oli toki muutamia oppilaita paremmistakin piireistä, eli tehtaiden insinöörien pentuja - ja tavallaan sen huomasi heistä heti, mutta useimpien kotiolut olivat lähinnä askeettiset, kuten minulla. On

sitä tässä näistä pikku puutteista huolimatta jotenkin keploteltu elämässä eteenpäin. En minä ketään heistä enää vihaa, tai ole katkera mistään, sillä elämä menee juuri niinkuin se menee, ja siitä vain täytyy koettaa ottaa kaikki kybällä irti. Tärkein opinnoissa tarvittava ominaisuus ei ole äly, tai edes nokkeluus - vaan armoton sinnikkyys ja pitkäjänteisyys, joilla pystyy läpäisemään koulun kuin koulun. Apinan raivo on erittäin toivottava ominaisuus. Myöhemmin Lauritsalan iltalukiossa minulla tapana oli lukea läksykokonaisuuksia ulkoa, ja viimeisenä keväänä sitä luettiin kokonaisias kirjvoja ulkoa kannesta kanteen – ja tämä kaikki samaisella apinan raivolla. Piti näet päästä yliopistoon, joka eroaa sillä tavoin oppikoulusta, ettei siellä enää koe henkilökohtaista kiusaamista, vaan pikemminkin välinpitämättämyyttä, ja tällöin pahinta on se, että tieto suhteellistuu, ja sen merkitys pienenee. Yliopistoissa yhteiskunnasta muodostuu helposti valheellinen kuva, koska siellä tapaa vain vapautuneita ja kaikensallivia ihmisiä, kun taas oikeassa yhteiskunnassa he ovat harvinaisia poikkeuksia. Jos Tainionkosken oppikoulussa sattui saamaan opettajakunnan keskuudessa tietyn leiman, joka määritteli älykkyyden ja muut kyvyt alhaisiksi, sai sen mukaan sitten todistukseen numerotkin. Alkoi itsekin uskoa, että oli muita tyhmpiä. Muodostui itseään ruokkiva systeemi, johon kaikki innolla osallistuivat. Minulla oli siis aivan oletusarvoisesti tyhjän oppilaan leima, ja siksi sainkin jatkuvasti ehtoja, kuten pitikin käydä. Jotta kirjoitukset kävisivät toteen. Muiden oppilaiden mielestä olin sellainen hidas tshuna, jonka tehtävänä oli olla hölmömpi kuin kaikki muut. Esihölmöjä näet tarvitaan aina. Ehtoja saivat toki muutkin Korvenkylän ja Rauhan pojista, jotka kävivät tätä samaa opinahjoa, mutta kohtuutontahan se oli. Kun vain ajatteleekin kaikkia niitä parkkosia ja aivioita, joita Korvenkylästäkin oli paikkaan eksynyt, täytyy vain todeta, että paljon parempi niille olisi ollut pukea haalarit ajoissa ylleen, ja jättää haaveet opinnoista sikseen. Niiltä näet puuttui se apinan raivo. Ei tule näet takista frakkia. Kuvassa näkyvät vaaleat, suuret, säleverhoilla suljetut ikkunat kuuluivat ruokalan ruokailukäytävään, ja heti sen takana sijaitsi koulu yhdistetty juhla – ja voimistelusalali. Kuvassa näkyvä pienten ikkunoiden rivi kuuluu pitkään käytävään, jonka takana sijaitsivat luokat. Sisäänkäynti löytyi pihassa kasvavien lehtipuiden takaa, kuten myös koulun paskahuussit. Paskahuusin lattialla oli aina parinkymmenen sentin kerros haisevaa virtsaa, kuten aikanaan Leningradin eläintarhan yleisessä vessassa.

Mutta tapahtui jotakin hauskaakin. Kerran Tainionkosken uuden yhteiskoulun konsuihin tuli soittamaan imatralainen ammattikoulun kitarabändi, jonka nimenä oli **The Bad Boys**. Itse en soittanut tässä kyseisessä bändissä. Tainionkosken yhteiskoulun huvitilaisuuksien järjestäjänä alituisen hyörineet **Well From Texas** ja **Ilu** päättivät, että minunkin tuli tässä nimenomaisessa tilaisuudessa laulaa joku laulu, ja bändi lainasi minulle tätä tarkoitusta varten sähkökitaraansa. Muistaakseni esitin samaisessa tilaisuudessa jotakin pianolla, ja hakkasin koskettimia satunnaisesti, mutta raivoisasti, ja sain raikuvat aplodit, vaikken oikeastaan osannut soittaa pianoa lainkaan. Oikeastaan suuri osa kaikenlaisista performansseista on pelkkää teatteria ja koketeerausta, ettei sen puoleen. Olin performanssitaiteen pioneereja – ainakin

Tainionkoskella.

Ylläolevassa parannellussa kuvassa (poistettu ajan hampaan jälkiä) näet silloisen Ylä-Vuoksen toimittajan ottaman kuvan omasta esityksestäni, jossa lauloin ainakin biisin *Tatuoitu nainen*, jonka lyriikat olivat tuolloin jotakin vallan ennenkuulumatonta. Nykyäänhän noita tatuoituja naisia tunkee lähes joka lävestä. Sen tiedän, etten alkaisi heidän kanssaan yhtään mihinkään, jos joku heistä sattuisi kulkureitilleni, sillä minä en pitä naisista jotka tärväävät nahkansa, tai harrastavat lävistyksiä – tai esittävät itseään huomattavasti nuorempaa *somessa*. Tosin omana kouluaikanani oli sellainenkin villitys, että jotkut kastelivat tulitikun rikkipään ja hankasivat sillä nahkaansa jonkun kuvion, ja tuloksena oli eräänlainen

tatuoitu korkokuva. Eräänlainen köyhänmiehen tatska siis. Onneksi sentään lättähattuvillitys oli jo ohimennyttä aikaa, ja pitkät piitlestukat olivat vahvasti tulollaan, vaikka kukkaisaika kosketti sitten tullessaan vain harvoja. Tanko tunki edelleen yössä varsin pitkään. Itseltäni oppikoulu päättyi, ja menin tehtaisiin sun muihin – mukamas töihin. Ne olivat hukkaan heitettyjä vuosia.

Tainionkosken uudempi yhteiskoulu palaa

Mikään ei ole ikuista, ja jopa entinen oppikouluni voi palaa. Otaksutaan, että sähköjärjestelmässä olisi ollut vikaa, ja että johdot ovat päässeet ylikuumentamaan. Siinä se paloi voimistelusalin katto. Muistan kun se oli minun aikani jaettu paljeovella kahteen osastoon, jossa toisella puolella oli tyttöjen voimistelua. Siellä naisopettaja paukutti tamburiiniaan, ja tyttöjen jalat tömisivät hauskasti. En ole sen jälkeen koskaan osannut suhtautua luontevasti varsinkaan rytmiseen naisvoimisteluun, sillä korviini kantautuu, ikäänkuin jostakin kaukaisuudesta, sama, hupaisa jalkojen töminä, kun tytöt kiersivät rinkiään, ja opettajan kaikuva, ja opettajan kailottava ääni remahteli seinästä seinään, tamburiinin paukutuslomassa. Me pojat yritimme toki kurkkia tyttöjen puolelle, mutta paljeovi piti pintansa, ja mitään ei näkynyt. Eipä paljoa auttaisi, vaikka nuo olisivat nykyisellään niin sallivia, että paljastaisivat pyynnöstä rintansa, sillä tarjolla olisi vain pari, polvissa asti riippuvaa pussia.

Pankki ja penninkarkkikioski

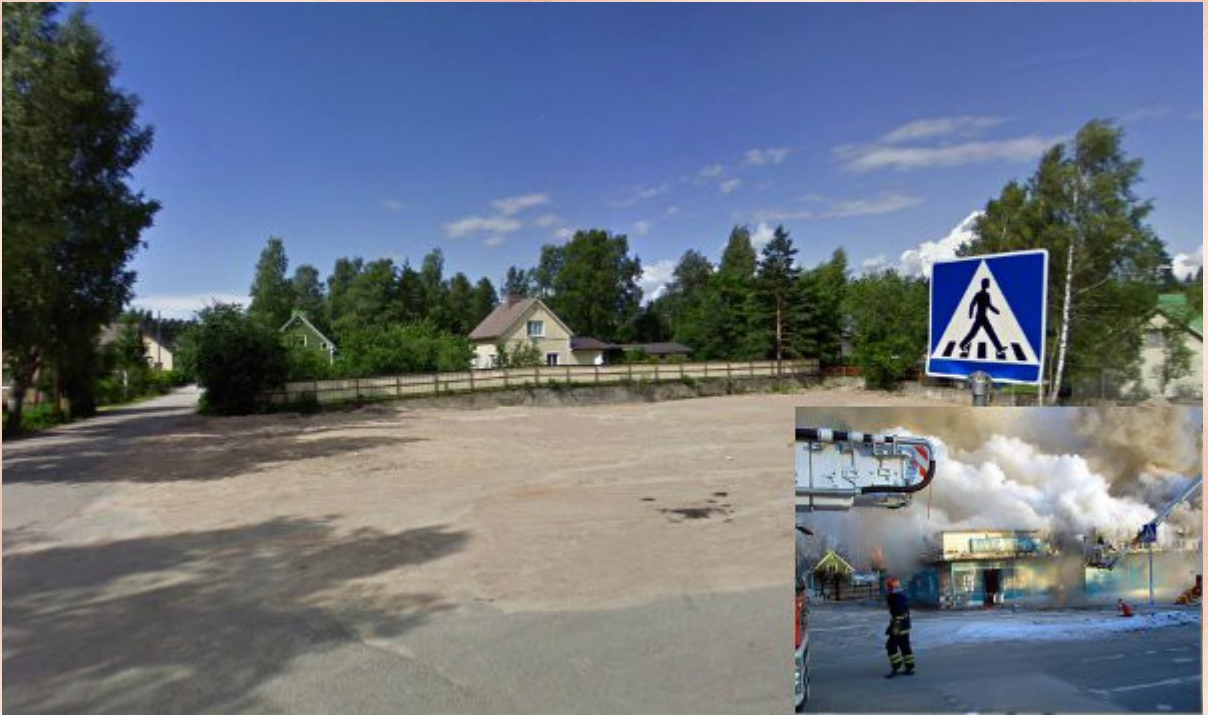
Tainionkosken yhteiskoulun sivuitse kulkevan tien varressa, siinä ihan koulun vieressä oli **KOP**-pankki ja posti. Kuten tiedämme, juuri tämä kyseinen pankki meni perseelleen pankkikriisissä, ja uutta ei ole tullut tilalle. Tosin siinä meni Syppiä, Säästö -ja Postipankkia, sekä työväenpankki, ja me veronmaksajat maksamme yhä niistä langennutta laskua. Pankinjohtajan pyylevä möllikkäpoika käydä junttusi hänkin tätä samaista yhteiskoulua, ja hän kävi muistaakseni innokkaasti partiossa, mikä ei ollut tavallista muiden oppilaiden keskuudessa, mutta pankinjohtajan pojalle kaikki tuollainen oli luontaisesti kuuluvaa. Työläistaustaisilla räkänokilla ei tuollaisia harrastuksia ollut, ja ainut asia, jota he näyttivät harrastavan, olivat mopojen teleskoopit ja typerät vitsit, kuten: *oli kerra yks' pappi, joll' ol' kaks' koiraa joitte nimet ol' Muna ja Kusta. No, kerran se pappi meni saarnaamaa ku ne koirat livahti sissää kirkkoon, ja just ku pappi ol' saarnaamassa siitä mitä Eeva sano Aatamille, ku se huomasi ne koirat penkkien välissä, ja huusi niille: Muna ulos, ja Kusta nurkkaan!* Tältä ajalta on peräisin se tukeva, typerien vitsien varasto, josta minulla on ollut kyseenalainen kunnia ammentaa tilkettä juttuihini. Kuvassa näkyvän vihreän ruohikon kohdalla sijaitsi puinen kioski, josta myytiin pennin nallekarkkeja, ja kaikenlaista siirtomaatavaraa – eli se oli ihan oikea siirtomaatavarakioski. Tien päässä näkyikin uusi koulurakennus. Ilmassa on kuitenkin väkevää rappion makua. Tuonajan miljööt olivat sekoitus vanhaa ja uutta, ja vanha oli nopeasti väistyvä luonnonvara. Siirtomaatavara-kaupat ja kioskit olivat nimenomaan osa vanhaa aikaa, kuten myös radiokauppa **Rads0** Tainionkosken keskustassa, ja sen katolla tököttänyt radioamatöörimasto. Samaan kategoriaan kuului myös kultasepäneliike **Ruudolf Piili & Pojat**, joka taas sijaitsi Ritikanrannassa, vanhan oppikoulun lähellä.

Tainionkosken kirkko

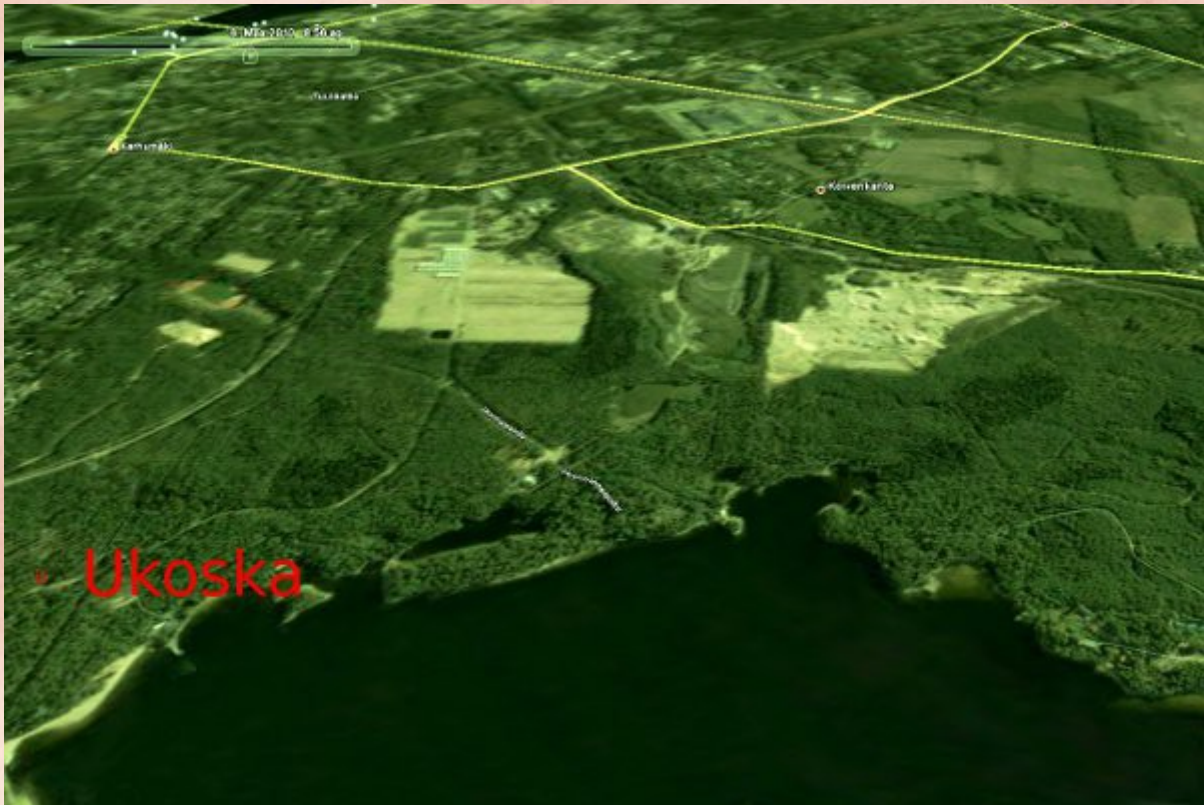
Tainionkosken kirkossa pidettiin Tainionkosken yhteiskoulun uskontotunteja, ja hommaa veti siellä muuan pappi (olisiko ollut kyseessä se vitsien yks' pappi), joka oli ollut entisessä elämässään helsinkiläinen gangsteri. Näin hän kerran kertoi Rauhassa kinkereillä – kun oli myös Rauhan sairaalassa pappina. Hän antoi meille pojille elämänohjeita, joita noudattamalla saattoi välttyä joutumasta Mustakulkkulaan, joka oli ihan oikea maantieteellinen paikka Ruokolahdella, Imatralta pohjoiseen päin mentäessä. Monet Tainion veljistä lienevät kuitenkin joutuneet johonkin vastaavaan paikkaan. Olihan yksi niistä kotoisin hieman syrjempää, ja siksi hänen kotonaan oli kosan -käyttöinen väritelevisiokin. Uskonto oli näille tainionkoskelaisille raggareille vain sana, jonka he olivat joskus kuulleet, sillä heidän vanhempansa, työläiset, olivat valtaosaltaan ateisteja.

Karhunpesä

Karhunmäellä sijaitsi minun kouluaikoinani **Karhunpesä** – niminen ravintolantapainen. Ylläolevasta yhdistelmäkuvasista näet, että koko paikasta on jäljellä vain hiekkakenttä. Vaikken muistakaan ihan tarkkaan ravintolan sijaintia, niin sen pystyy määrittelemään pikkukuvassa näkyvän vihreän omakotitalon, ja suuressa kuvassa sijaitsevan samaisen omakotitalon perusteella. Tuossa se suunilleen oli, ja kävin siellä kerran silloisen tyttöystäväni kanssa, jos nyt sana sallitaan. Olin tavannut tytön Rauhan Papusenmäen pellolla sokerijuurikkaan harvennystyömaalla, joka meni ihan heinissä pyöriskelyksi ja lekkeripeliksi. Tytöllä oli tapana kynsiä käsivarteni täyteen kynnenjälkiä, ties mistä syystä. Romanssi kuitenkin päättyi kun paikalle ilmaantui pari ilmettyä paskanpuhujaa. Toivoisin heille kivuliasta kuolemaa, sillä toinen heistä osallistui 16-vuotiaan tytön joukkoraiskaukseen. Pojat ovat näet aina poikia. Toinen taas osallistui minun pahoinpitelyyni Ukoskassa. Olivat sellaisia raggareita.

Ukoska

Ukonniemi sijaitsee aika lähellä Tainionkoskea, ja siksi on syytä esittää siitä oheinen ilmakeku. Kuvassa näkyvä alempi keltainen viiva oli minun koulutieni, jota sotkin päivittäin pyörällä. Kuvassa näkyvällä ranta-alueella asuttiin jo kivikaudella – heti sen jälkeen kun Saimaan pinta oli vakiintunut nykytasolleen. Ukoskassa oli minun nuoruudessani hiihtomaja, josta sai lämmintä, karamellinmakuista mehua. Muistan kun kerran hiihtelin Ukoskaan päivittäistä kansanhihtoannostani, kun kaksi isoa, rivakkaa poikaa Tainionkosken yhteiskoulusta ahdistivat minut poislähtiessäni ovenviereiseen nurkkaan, ja ryöstivät vähät rahani, ja käyttivät minua senjälkeen minua nyrkkelysäkkinä. Ne löivät minua melkein tunnin ajan. Säälimättä, niinkuin lättähatuilla on tapana. Toinen oli nimeltään Heny, ja toisen tiedän asuneen Tainionkosken terveystalossa. Ottakaa kiinni, ottakaa kiinni! Molemmat olivat nimittäin täysiä kusipäitä, ja olisivat saattaneet jopa tappaa. Helppohan minua oli nujuttaa kun Tainionkosken koulua aloitellessani lihasvoimani oli melkein olematon, mutta se kasvoi koko ajan. Aluksi en jaksanut vetää edes yhtä kertaa leukaa koulun rekkitangossa, ja siksi minun ei tarvinnut osallistua urheilutunneillekaan. Kippi ja kiintopyöräys taaksepäin jäivät osaltani haaveeksi. Tästä seurasi se, että melkein jokainen luokan pikku tiliäisistä pystyi työntämään minut kumoon. Tuonajan kouluissa oli lisäksi varsin tavallista, että välitunnilla isommat pojat poimivat jonkun pienemmistä rääkättäväkseen. Kerrankin eräs tällainen isokokoinen lättähatunalku valitsi minut, ja aluksi se löi polvellaan äkkiä reiteeni, ja kertoi samalla (toteavan asiallisella äänellä) kavereilleen, että kyseessä oli polvi-nicki, ja voin sanoa, että olipa se mitä muuta tahansa, niin sattui se ainakin kovasti. Sitten se pani minut seinää vasten, ja alkoi heitellä isolla veitsellä, niinkuin sirkuksessa ikään, ja lopulta se pakotti minut niin sanottuihin paskarautoihin, eli pujotti istumaan pyykinkuivaustelineen pylvääseen niin, että jaloista tuli lukko, josta ei päässyt omin voimin irti. Koko ajan se selitti asiallisesti mitä oli kulloinkin tekemässä, kuten psykopaateilla on tapana. Ei mitään kiihkoa, tai erityistä kostonhimoa. Kuvaavaa on, että kukaan opettajista ei puuttunut asiaan, ja että sääliä en saanut keltään. Kun tunti sitten alkoi, kukaan ei tullut myöskään sinne hakemaan, eikä kukaan tuntunut minua kaipaavan. Onneksi **Well From Texas** sitten lopulta tuli, ja päästi minut pätkähästä, mutta ei hänkään olisi isommille lättähatuille pärjännyt, vaikka muutoin esittikin mielellään kovista. Minun tilanteeni muuttui kuitenkin nopeasti murrosiän edetessä, ja lihasvoimani kasvoi todella nopeasti, ja niinpä jo vuotta myöhemmin vetelin mustosenollia turpaan koulun pihalla, tai annoin sille kuitenkin tasavertaisen vastuksen - jonka jälkeen sain olla pikkutilliäisiltä rauhassa, ja he putosivat sosiaalisessa arvoasteikossa aivan pohjalle. Halkinaisen, turvoneen huulen muistaa sentään ainakin jokusen päivän. Muistan kuitenkin, että Ukoskan kokemukseni jälkeen kansanhihtoharrastukseni laimeni, ja loppui vähitellen kokonaan, sillä aiheeton pahoinpitely aiheuttaa trauman, kuten nykyisin jo tiedetään.

En minä näille kuitenkaan kaunaa kannan, koska nykyään homma peruskouluissa näkyy jatkuvan täysin entisenlaisena, ja nykyään ne näyttävät kiristävän heikommilta rahaakin. Monien pikkukoululaisten kotimatka näyttää olevan yhtä painajaista, ja esimerkiksi kännykät ovat muodostuneet uudeksi tavaksi terrorisoida muita, ja kännykkäkamerailla voi aina ottaa inhottavia kuvia, jotka voi sitten julkaista netissä. En haluaisi elää elämäni uudelleen enää toista kertaa – ainakaan tällaisessa maailmassa - sillä se olisi minunkaltaiselleni lähes sietämätöntä, koska pitäisi koettaa olla kaikin keinoin edes niin kiinnostava, että toiset lähettelisivät edes joskus muutaman tekstiviestin, tai soisivat minulle muita suosionosoituksia. Minun kännykkäni vain pölyntyisi turhaan kaapissa, ja tuntisin täysin turhaa murhetta ulkopuolisuudesta. Totuushan on se, että tapaat ne kaikkiein mielenkiintoisimmat ihmiset sitten myöhemmin, kun aloitat opiskelusi. Tässä vaiheessa mulkivistit ovat jo karsiutuneet pois, kuten olen jo aiemmin todennutkin. Tämä kaikki on välttämätön seuraus siitä, että olet erilainen, ja aika usein huomattavasti fiksumpi kuin ne kaikki muut, joista sitten tulee nopeasti kaikenmaailman puotipuksuja ja tsuppareita, tai muita suhareita, ja aika moni niistä kävelee punanenäisinä, ja ylipainoisina vastaan, jos niitä sattuu myöhemmin näkemään, ja varsin pian ne eivät muista mistään mittään. Saat siis kostosi, ole huoletta! Myös **Well From Texas** on siirtynyt manan majoille, kivulloisen sairastelun jälkeen.

Imatra

Imatrankoski on mahtava koski, ja kannattaa suosiolla uskoa mitä siitä on sanottu – ei oo Vuoksen voittanutta, ylikäynnttä Imatran. Tällöin kuitenkin puhutaan koskesta siinä tilassa, kun sitä ei oltu vielä valjastettu sähkövoiman tuotantoon. Kuvassa näkyvä **Gallen-Kallelan** maalaus kuvaa koskea vuonna 1893, siis ennen voimalaitoksen valmistumista, mikä tapahtui 1920-luvun loppupuolella. **Gallen-Kallelan** aikoihin koskessa oli siis virtausvoimaa, ja sen näkee jo kuvastakin. Sillan silhuetti näkyy maalauksessa selvästi, mutta patoa ei ole vielä rakennettu. Se tehtiin kun virtaus koskenuomassa oli heikentynyt voimalaitoksen valmistuttua. Olen nähnyt koskea juoksutettavan patoluukut auki, ja täytyy tosin sanoa, että koski ei näy ihan näin selvästi kun tässä kuvassa, ja se ei virtaa enää yhtä vuolaana. Se ei näy kuitenkaan nytkään kaikissa yksityiskohdissaan, koska ilma on täynnä pärskeitä ja sumua. Korviin kantautuu mahtava jyrinä, ja jo pauhun vuoksikin keskittymiskyky kärsiin, ja yksityiskohdat tahtovat

hävittä. Hyvä kuva tässä on silti kyseessä.

Vanha Skutnabb eli napinkulma

Vanha Napinkulma oli paikka jonka tiesivät kaikki Imatran lähiseudulla asuvat. Napinkulman talossa sijaitsi myös Airaksisen valokuvaamo. Noihin aikoihin tavallisilla ihmisillä oli korkeintaan laatikkokameroita, joiden kuvat tosin saattoivat olla teknisesti jopa parempia kuin nykyajan digikameroilla saadut otokset. Valokuvaajalla käytiin yleensä jonakin merkkipäivänä, ja sinne laittauduttiin pukeutumalla parhaimpiinsa. Harvemmin kuitenkin näkee enää missään kuvaa alkuperäisestä Napinkulmasta, tai sitä kiertäneestä, matalasta tankoaidasta, jossa imatralaiset juopot ennen istuivat, ja joka elämänkaarensa lopulla oli jo hauskaasti vääntynyt lengolleen. Tässä tarjoan yhden niistä iloksenne. Muistan kun Ylä-Vuoksen yleisönosastossa oli toistuvasti kirjoituksia, joissa toivottiin tangolla istuskelevat juopot hiiden kuuseen. Kyseessähän oli ihan tavallinen sekatarvakauppa, joka tosin sijaitsi varsin keskeisellä paikalla, ihan kauppalan keskustassa. Itse asiassa tuonaikainen Imatra oli melko tavalla tavallisen kirkonkylän kokoinen, jossa kuitenkin sijaitsi kolme suurta, eli Valtionhotelli, terästehdas, ja Imatran voima, ja näiden lisäksi paikkakunnalla vaikutti voimakkaasti paperiteollisuus. Siksi Imatra koostui tämän pienen keskustan ohella lukuisista omakotitaloista, joissa tehtaiden työläiset asuivat. Valtsun lisäksi Imartalla ei ollut korkeita kerrostaloja.

Ylläolevassa kuvassa näkyvä tienviitta näkyy myös vanhassa Napinkulman mustavalkokuvassa, ja näemme, että se on vieläkin lähes entisellä paikallaan. Tosin nämä **Google Street View** -kuvausauton kuvan tienviitat näyttävät viittaavan kintaalla tosiasioihin, sillä esimerkiksi Sortavala ei ole viitan osoittamassa ilmansuunnassa, vaikka saattaa tietenkin olla, että Tainionkoskelle vievää tietä on päässyt myös Sortavalaan, ninkuin kaikki tiet vievät Roomaan. Mutta jollei sitä Sortavalaan pääsisikään, niin ei se mitään, kuten imatralainen **Gunnar Västholmölä** aikanaan sanoi ystävälleen **Ruudolf Piilille**, ja sen pojille, ja pieraisisi päälle kumean pierun. Sitten ne kaikki räjähtivät raikuvaan nauruun, niinkuin ne eräät toiset lättähattupojat siellä Mikkelissä, Kahverin kulmalla.

Nykyinen napinkulma

Ylläolevassa kuvassa näet nykyisen Napinkulman, joskaan Skutnabbin vanhaa myymälää ei enää ole. Sitävastoin kouluaikeinen **Natuma** -liike on vieläkin paikallaan, jonka näet kuvan oikeassa laidassa. Eräs

luokkatoverini oli kyseisen kauppiaan poika, ja niinpä häntä nimiteltiin koulussa natumaksi, niinkuin isän ammatti olisi ollut hänen vikansa. Nykyisin tuota liikettä voitaisiin vihata metodisesti, koska se on tekemisissä nahan ja turkisten kanssa, ja sehän nyt on, jos mikä, paha asia. Sokkari ja Väärätalo sijaitsevat pylväiköstä alkavalla kävelykadulla, ja näkyvät nekin tässä kuvassa. Kävelykadun alkupäähän on pystytetty näemmä oikeat panssarivaunuesteet. Ei pääse ryssä helpolla yllättämään imatralaisia! Kesken kävelyn, ja kulmien kiertämisen!

Ilmakuva Imatran nykykeskustasta

Imatran nykyiseen keskustaan ei päässyt ainakaan **Google Street View** -kuvausauton kyydissä, mutta onneksi netsitä on saatavissa siitä ilmakuvia. Toivottavasti tämä auttaa hahmottamaan Imatraa hieman paremmin. Kuvassa näkyy oikeassa alalaidassa Valtsu, ja siitä hieman luoteeseen Napinkulma, josta pääseekin kadulle, jossa ovat Väärätalo ja Sokkari. Myös tori näkyy kuvassa hyvin. Paljonhan tuossa on tapahtunut muutosta. Vielä 1960-luvulla nykyisen torin paikkeilla seisoskeli hevosia, ja kai siinä oli jonkinlainen tallintapainenkin. Keskustan talot olivat etupäässä puurakenteisia.

Väärätalo ja Sokos

Google Street View -auton kuvista (joissa Imatraa katsellaan katutasossa) ei oikein saa selkeää käsitystä

Imatran kävelykadusta. Tietenkin voi aina kurkkia sille sellaisilta kaduilta, joilla sitä pääsee autolla lähelle. Niin kuin nytkin, kun saamme poikkikadun kautta kurkkaamalla häivähdyksen Väärästä talosta ja Sokkarista. Tämä mainittu Sokkari loisti aikanaan sillä, että siellä oli koko seutukunnan ensimmäiset rullaportaat, joissa piti, tietenkin, päästä ajelemaan. Siellä esiintyi aikanaan myös Irwin, soittaen pöydän päällä kalteritangojaan. Seurasti kaverin sointuotteita, ja ainakin puolet niistä olivat minulle tuntemattomia, mutta minähän tunsin vain kolme sointua, ja yksi niistä oli septima. No, tavalliset ihmiset käyttivät tavallisia portaita, koska tuolloin heilläkään ei ollut vielä mihinkään kiire. Esteenä kävelykadulle näeme tässäkin tutut pylvää, jollaiset näimme jo Napinkulmalla. Eivätpähän pääse Nato-joukot hyökkäämään lännenkään suunnasta. Minusta tällaiset kävelykadut ovat täysin perseestä, sillä kauppaliikkeiden kannalta kävelevä ihminen ei ole mitenkään hyvä saalis, sillä sellainen ei kykene kantamaan paljoakaan tavaraa mukanaan. Kävelykadulla ei siis kannata kaupata ainakaan isoja jääkaappeja, eikä mönkijöitä. Kokonaan eri asia on, jos tavaratalojen alle olisi ymmärretty kovertaa pysäköimistasanteita.

Valionhotelli eli Valtsu

Imatran valtionhotelli on yksi niistä paremman tason hotelleista, joita Suomeen rakennettiin venäjänvallan aikana. Ylläolevassa kuvassa Valtsu näkyy mustavalkokuvien aikaisessa asussaan, ja samanlaisena se on pysynyt halki vuosikymmenien. Tavallinen kansa ei juurikaan Valtsussa käynyt, mutta sensijaan kellarissa oleva ravintola oli suosittu. Imatran lyseolla, jota pidettiin paikkakunnan parhaana kouluna, esitettiin vuosittain kronikoita eri luokilla, ja muistan kuinka eräästä hemmosta sanottiin: jo viisitoistavuotisna hän kävi Valtsuunkin! Tainionkosken toisen luokan yhteiskoulussa ei vastaavanlaisia kronikoita tehty, sillä ei ollut mitään kronikoitavaa. Tai voisihan sitä yrittää: Oli kerran muuan Villanen, jolle sanoin kerran: Hei kuule, painetaan tämä tällä kertaa pelkällä villasella! Näin otodellakin tapahtui kerran, ja sai sitä satanaa pitkään lepytellä, ennekuin se unohti solvauksen. Minulle riitti, kun sain päiväsaikaan käväistä salaa, ja vain mitä pikimmiten Buttenhoffin kahvilassa, jossa ei sielläkään saanut istuskella ostamatta jotakin. Joka päivä Poteron viereisen kultasepäni liikkeen omistaja kävi syöttämässä pajatsoon muutaman lantin, ja siitä sai vaikutelman miehestä jolla oli rahaa panna vaikkapa pajatsoon. Minulla oli noihin aikoihin auttamaton pelihimo, ja kiertelin Imatran baareja kokeillen niiden pajatsoissa onneani. Lähtökohtanani oli se, että onneni olisi paljon parempi kuin mitä se olikaan, ja että saisin tarpeeksi pelattuani tasoituksen, ja peleihin hakkaamani lantit takaisin. Nykyään kai puhuttaisiin peliriippuvuudesta, ja siihen saisi terapiaa. Vaikka näinkin selvästi, että talo voittaa peleissä aina, jotenkin kuvittelin, että juuri minä voittaisin, ja että se tapahtuisi juuri nyt. Olenkin siitä lähtien välttänyt pelaamista, koska minähän häviän kaikissa maailman peleissä. Jos minä teen esimerkiksi

lottorivin, on melko varmaa ettei yksikään numero satu kohdalleen. Pelien suhteen onneni on siis käänteinen. Onneksi noihin aikoihin koululaiset eivät yleensä käyneet ravintoloissa, ja viinaa ei vielä yleisesti juotu – mikä olisi saattanut muuttaa minunkin tulevaisuuteni onnettomaan jamaan, sillä riippuvuus on riippuvuutta, olipa kohteena sitten mikä tahansa.

Ylläolevassa kuvassa Valtsu on nykyisessä asussaan. Tietenkin Valtsua ympäröivä kasvillisuus on nykyään toisenlaista kuin se ennen oli, ja Valtsun ympäristö vaikuttaa jotenkin nykyään avarammalta kuin ennen, mutta sama Valtsu se silti on. Pääsin minä pari kertaa käymään Valtsussa aikuisten mukana, ja sain siellä Ooperavoileipää, ja tilkan alkkohooliakin. Kuvassa näkyy kävelevän kolme paikallista alkuasukastakin, joista ei nyt tällä kertaa sen enempää, kun en heistä sen enempää tiedä. Tavallisia, imatralaisia tanopäitä. Valtsun alakerran kuppila tuli sensijaan tutuksi ollessani myöhemmin vipparina Rauhan sairaalassa, mutta ei sieltä naisseuraa saanut, koska kaikki olivat tulevia juoppoja, ja niiden sukuvietti oli selvästi normaalia heikompi. Kymmenisen Ballantines -viskipaukkua riitti ihan kelvolliseen huppeliin, ja vaikka en ole enää juonut vuosikausiin, ei savunmakua silti unohda.

Imatran paikallinen linkkariasema

Kun oli käynyt Tainionkosken yhteiskoulua pari vuotta, aloin kulkea koulumatkani linja-autolla. Ensin matkustettiin Imatralle, ja siitä siirtolipulla toisella linkkarilla Tainionkoskelle, ja sieltä sitten takaisin Rauhaan käänteisessä järjestyksessä. Linja-autoissa oli tuolloin rahastajat, jotka istuivat rahastajanpömpöleissään, ja virkapuvuissaan, ja huutelivat monotonisella äänellään: käytävällä eteenpäin! Imatran linja-autopysäkki sijaitsee kuvassa näkyvällä paikalla, joka näytti ennenvanhaan suunnilleen samanlaiselta kuin nykyäänkin – suihkulähteitä ja istutuksia sekä nurmikkoa lukuunottamatta, joita ei ennen ollut. Rauhan linja-auto seisoikin suunnilleen kuva-alan keskellä, takana näkyvien puiden lähellä. Imatrankosken vanha uoma sijaitsee samaisten puiden takana. Muistan kun Rauhan linja-auto oli kerran ylittämässä tietä Räikkösen kioskin lähellä Korvenkylässä, kun se ajoi pahki säiliörekkaan. Onneksi rekan säiliöt olivat tyhjiä, ja törmäysnopeus suhteellisen alhainen. Huvittaa vieläkin, kun jäntinseppo sanoi kuuluvalla äänellä, heti kolarin tapahduttua: Välttäkää paniikkia, välttäkää paniikkia! Niinkuin muut matkustajat olisivat ymmärtäneet koko sanaa.

Imatrankosken pato ja tyhjä koskenuoma

Kun ihmiset tulivat katsomaan Imatrankoskea, he näkivät yleensä kuvassa näkyvän padon, ja tyhjän koskenuoman, koska vettä siinä virtasi suunilleen vain pari kertaa viikossa. Pato rakennettiin vasta sen jälkeen, kun voimalaitos oli valmis, ja virtaama vanhassa koskenuomassa oli merkittävästi vähentynyt. Ilmeisestikin haluttiin patoamalla vanha koskenuoma nostaa Vuoksen vedenpintaa Imatran kohdalla, ja aiheuttaa turbiineihin suurempi paine. Missään tapauksessa patoa ei olisi voitu rakentaa silloin kun vesi virtasi uomassa täydellä voimallaan. Kosken muinaisesta voimasta sai tuolloin erittäin hyvän käsityksen, vaikka patoluukut eivät olisi ihan apposen avoinna olleetkaan. Kuvassa näkyy myös vaijerihissi, jolla kosken voi ylittää kuohujenkin aikana, jos vain kantti kestää. Minun kouluaikoinani sitä ei ollut, mutta aiemmin sellainen oli turisteille tarjolla.

Ylläolevassa kuvassa tyhjä koskenuoma näkyy hieman alemmalla, ja kuvassa näkyvän aidan alapuolella

sijaitsee iso luola, jota tuli tutkittua kouluaikoina varsin usein, kuten koskenuoman muitakin koloja. Joskus koskenpohjalta juostiin kovaa kyytiä pakoon, kun patoluukut avattiin, ja vesi kohisi uomaan. Pärskyvä vesi nousi aika lähelle kuvassa näkyvää aitaa, ja yksittäiset pärskeet siitakin paljon ylemmäs. Ei siis mikään ihme, että Imatralla tehtiin aikanaan niin paljon itsemurhia hyppäämällä sillalta koskeen, sillä sen kuohuista ei elävänä selvinnyt. Olisi mielenkiintoista tietää, miten aikamme koskenlaskijat olisivat siinä pärjänneet, koska koskessa oli isoja lohkarkeitä, ja arvaamattomia virtauksia. Koskenpohjan isot kivet olivat surmanloukku.

Vilho Silfverberg lienee ainut, joka on selvinnyt hengissä laskettuaan Imatrankosken vuonna 1928. Hän varusti itsensä kypärällä, ja sulloi kehonsa autonsisärenkaiden suojiin, ja käytti puvussaan muuten eristeenä ja suojauksena korkkia. Hän sai kuitenkin matkallaan pahoja ruhjeita, ja kulkeutui melkein koko matkan uppeuksissa, veden sisässä. Hän siis vain ajautui tahdottomana läpi Imatran, muttei käynyt siitä yli. Juuri tuota ryteikköistä uoma myöten muinainen Saimaa purkautui aikanaan Laatokkaan, ja uoman pohjalta löytyy hiidenkirnuja, mutta on niitä muuallakin kosken alueella – mikä kieli veden ja soran kuluttavasta voimasta. Kuvasta huomaa toki sen, kalliokerrostumat ovat kasautuneet viistoon asentoon, ja että uoma on muodostunut pehmeämmän kiviaineksen kerrokseen, kun kovemmat kerrostumat ovat

säilyneet lähes ennallaan.

Buttenhoff

Buttenhoff on ja pysyy. Minulla ei siihen liity mitään erityisiä koulumuistoja, mutta tuli siellä käytyä joitakin kertoja bussinvaihtojen välillä. Imatran nuorisokokoukset kokoontuivat siellä iltaisin, ja söi (mukaan hienostellen) ranskalaisia perunoita ja joi päälle limonaadia. Ne kutsuivat paikkaa *Poteroksi*. Minua ei päästetty iltaisin sinne istuskelemaan. Kuri oli kotona sangen kova. Elännöllä Imatran teatterissa lainassa ollut nuori näyttelijä **Viktor Klimenko** intti siellä kuulemani mukaan koululaisten kanssa tärkeistä kysymyksistä, kuten *dadaismista* ja **Jevtusenkostasta**, jolla oli kulta-aikansa neuvostoliitossa Stalinin heitettyä viimeinkin veivinsä. Nuori taikuri **Airaksinen** esitti tarjoilijoille lanttien katoamistempujaan. Oli varmaankin hauskaa kun tarjoilija kouraisi tyhjää, ja leuka valahti alas. Buttenhoff oli tuossa jo oppikoulu-aikoihin, ja on se kai siinä vieläkin. **Google Street View** -kuvausautolla sitä pääsee näkemään enää sivukatujen kautta kurkottamalla, kuten tässäkin tapauksessa. Kuvan oikealla puolella on Vääräntalon pääty, jonka alakerrassa oli ravintola. Kävin itse siellä kerran, ja sain eteeni lasin kolmetolppasta, mutta siihen se sitten jäikin, se autuus. Kuulalaakeri ei näet tullut kysymykseenkään.

Pistetalot

Kosken toisella puolella sijaitsevat pistetalot, joiden nimen merkitystä tuli pohdiskeltua kouluaikeihin. Talot rakennettiin aikanaan vähävaraisille, ja niihin päästäkseen täytyi olla kerännyt tietty määrä pisteitä, jotka kai sitten mittasivat köyhyyttä. No niin. Tietenkin näistä pistetalosta on olemassa myös pyhä arkkitehtien tuntema totuus, eli tämäntapaiset talot kuuluvat sosiaalisen asuntotuotannon piiriin, ja tyypillistä pistetalolle on se, että niissä on vain yksi rappukäytävä, ja että ne on järjestetty ryhmään. Näitä rakennettiin ympäri Suomea. Tavallaan pistetalojen ryhmä tajoaa itsessään viittauksen omaan selitteistöönsä, sillä ne sopivat aikanaan (kuten nytkin) erittäin huonosti paikalliseen asuinkantaan, ja kyseessä ei tällöin voi olla mikään muu kuin arkkitehtien keksimä uusi hullutus. Arkkitehdeille ihminen on vain koekaniini. Tokihan mukana on myös se olennainen selittäjä, että nämä oli suunniteltu vähävaraisille. Joka tapauksessa, yhdessä näistä taloista asui myös muuan *Ilu*, jonka käytös viittasi paljon prameampiin asumuksiin, ja korkeampaan yhteiskunnalliseen asemaan. Hän käyttäytyi aina kuten mies, jonka ei tarvitse ajatella rahaa, ja jolla on enemmän elämäkokemusta kuin muilla koskaan. Hän oli jo nuoresta lähtien sellainen, että kykeni luomaan illuusion miehestä, joka tiesi lähes kaiken, ja jota vastaan ei käynyt väittäminen. Kerrankin kerroin ihailevani nuorta **Brigitte Bardotia**, johon *Ilu* örähti kaikennähneet maailmanmiehen varmuudella: Ihan arvoton, paska akka, ja huora! Näin jälkikäteen voi sanoa, että mistäpä tämä *Ilu*, koulupoika, olisi voinut tietää tämäntapaisia asioita, kun ei varmasti tuntenut koko naista, ja ei varmaankaan ollut käynyt edes huorissa, tai saanut koskea aroin huulin jotakin poskee. Myöhemmin se paljastui sitäpaitsi B-rapun pojaksi, ja muistaakseni ihan tapettiin tästä syystä. Sillä oli vain kyky luoda tietämisen illuusio, ja tätähän on aina pidetty poliitikkojen parhaana ominaisuutena, ja tällaiset miehet ja naiset muodostavat kaikkina aikoina poliittisen kerman. Jossakin tuossa pistetalojen tietämissä olevassa baarissa oli luokallani kerran bileet. Olisin niin mielelläni halunnut luoda siellä paremmat suhteet erääseen postinkantajan kauniiseen tyttöön, mutta kun ei niin ei. Hän ei ollut minua varten, mutta niin kaunis että silmiin koski.

Vuoksenniska

Vuoksenniska oli paikka Imatrankosken alkupäässä, ja siellä oli elokuvateatteri ja työväentalo, sekä lukio. Minä en juurikaan käynyt Vuoksenniskalla, koska siellä ei ollut mitään mitä ei olisi ollut Tainiolla ja Imatralla. Kun oppilasdemokratia tuli kouluihin, kävi jätiseppo paikan kapakoissa väittelemässä, mutta minä en käynyt enää koulua noihin aikoihin, vaan minusta oli tullut työmies. Koulujen politisoituminen meni minulta täysin sivu suun. Vuoksenniskalaisille leivän ovat antaneet aina paperitehtaat, ja siksi kai tämä taajama onkin päässyt muodostumaan. Palvelut piti noihin aikoihin saada lähelle.

Vuoksenniskan työväentalo

Muistan kun eräänä helluntaina läksin Vuoksenniskan työväentalolle tansseihin, ja tanssin siellä muutaman parin erään tytön kanssa, joka oli kai jonkinsortin kotiteollisuusvirikkaaja nyt kuitenkin. Soittamassa siellä oli joku erkkiertama, tai vastaava. Lattialla oli joku nappi, jolle satuin astumaan, ja sain siitä tältä erkkiertamalta palkinnoksi **Johnny Riversin** singlen, jossa oli muistaakseni biisit Secret Agent Man, ja Dig It. Tytön kanssa ei sensijaan kehittynyt mitään, mutta ei se kai ollut kovinkaan suuri tappio. Muistaakseni se oli ainut kerta kun tuossa paikassa kävin. Sitävastoin luokkani tytöt kävivät siellä alvariinsa, mutta niillähän oli ihan oikeat poikaystävät, ja kaikki. Olihan minunkin luokallani parikin sievää tyttöä, joiden poikaystävä minä olisin erittäin mieluusti halunnut olla, mutta minä en tuolloin ollut heidän kannaltaan lainkaan kiinnostava tapaus. Myöhemmin naismenestykseni kohentui huomattavasti, ja joukossa alkoi olla myös kauniita, nuoria naisia – joskaan sillä ei ole suurtakaan merkitystä. Läheltä katsoen näet kaikki naiset ovat iholtaan enemmän tai vähemmän nystermäisiä, ja maksaläiskiä sekä värivirheitä löytyy melkein kaikista. Tummatukkaiset naiset muuttuvat vanheimmiten parrakkaiksi, ja pisamaiset saavat taas helposti ihosyövän. Leptosomit haisevat pistävälle, ja heillä on taipumus sairastua jakomielitautiin, mutta onneksi näistä pääsee eroon kun ne vaipuvat katatoniaan, ja joutuvat suljetulle osastolle loppuiäkseen. Nykyään melkein kaikkien naisten hampaat on oiottu hammasraudoilla jo kouluikäisinä, joten mielenkiintoisia, sudenhampaisia naisia ei enää juurikaan näe. Myös ihomatoja ynnä mustapäitä on naisissa ihan kiusaksi asti. Täydellistä naista ei ole – mitä niiden ulkomuotoon tulee. On konkkaneniä, ja on roikkuperseitä, ja niitä, joiden hengitys haisee pahalle, ja on jopa sellaisia, joiden tissit painavat niin paljon että liivien olkaimet jättävät naisen hartiohin syvät juomat. Myöhemmällä iällä isot tissit ulottuvat usein jo polvien alapuolelle, ja jo viimeistään silloin miehen kannattaa jatkaa matkaansa, ja etsiä itseään jossakin muualla. Kun naisista alkaa saada jopa entinen koulukiusattukin seuraa, kohoavat pienetkin laaturvirheetkin esille. Koska monet naiset värjäävät tukkansa tummemmaksi, näkyy tukassa hauskesti matala kerros vanhaa, hiekanväristä tukkaa, ja tämä on syytä tarkastaa seurusteluvaiheessa tuon tuostakin, koska vain aitoväriset tulevat kyseeseen, jos elämäkumppania ollaan hakemassa. Monet naiset haisevat myös selvästi alapääsienelle, jonka voi varmistaa tarkistamalla heidän kassinsa, josta löytyy puikkoja, joilla alapään sienisairauksia hoidetaan. Myös lääkekaappi on parasta tarkistaa, sillä ainakin psyykenlääkkeitä syövät kannattaa jättää rauhaan. Rupeavat näet pian hulluttelemaan, ja vaikka kotihullun metkut muutoin sietäisikin, niin eihän sen kanssa voi mennä ihmisten ilmoille. Sängen nuorillakin naisilla virtsankarkailu on yleistä, ja asia paljastuu, jos näillä on laukussaan **Tena**-pakkauksia. Valitettavasti minun käsitykseni romantiikasta sun muista muotoutui typerien nuortenlehtien mallin mukaisesti. Tiedättehän lehdet, joissa lopuksi päästään suutelemaan Vickyn näköistä, nuorta naista, ja siinä se autuus sitten onkin.